

Librat e profetëve:

Zakaria

Malakia

komentar

Agim Rama

Rruga e Paqes

2020

ZAKARIA

HYRJJE

(Zehar-ja = Zoti e ka kujtuar), bashkëkohësi i Hagait (krh. Ezra 5.1: 6,14) ishte një profet dhe prift. Në dhjetë vëgimet që ai paraqet, tema kryesore është heqja e pengesave për restaurimin e Jeruzalemit që do të ndodhë gjatë epokës mesianike. Kapitujt 9 deri 14, të cilat ndoshta janë shkruar më vonë, janë me tone të ndryshme dhe nuk kanë referenca të qarta historike. Kapitulli 12 padyshim ka të bëjë me Shërbëtorin vuajtës të Isaisë 53.

Sfond historik. kur një perandor i ri persik (Dariu Hystaspis në 521) mori fronin, Hagai dhe Zaharia supozuan se dekretet e perandorëve të mëparshëm ishin joefektive dhe i nxitën bashkatdhetarët e tyre të merrnin detyrën. Zerubabeli dhe Joshua, guvernatori dhe kryepriifti, drejtuan rindërtimin. Një hetim nga Tatnai, guvernatori persian i territorit në perëndim të Eufratit, ndaloi përsëri punën, por Dariu konfirmoi dekretin origjinal të Kirit. Megjithatë, deri në atë kohë, populli hebre ishte bërë fatalist dhe besonte se ngjarjet tregonin se Zoti nuk ishte më në veprim. Hagai dhe Zakaria u përpoqën ta zgjojnë kombin nga indiferentizmi i tij. Njerëzit u përgjigjën dhe ndërtesa u përfundua në 516 para Krishtit, viti i 6-të i mbretërimit të Dariut.

Shpjegim. Më poshtë është në të vërtetë një përgjigje për pyetjen e bërë nga engjëlli. Kështu tha engjëlli. “Zoti i Plotfuqishëm, ju jeni zemëruar me Jeruzalemin dhe qytetet e Judës për shtatëdhjetë vjet tani. Ku është mëshira e tyre? “(1,12).

Vëgime në hollësi: Këto padyshim që kishin një aplikim në kohën e Zakarisë, por ata parashikonin përtej një arritjeje përfundimtare në fund të kohës. Tema është pastrimi i kombit për shërbim të lavdishëm në të ardhmen, i ndjekur nga kurorëzimi simbolik i Zerubabelit si një lloj Mesia.

1. Vëgimi i kuajve na kujton 5 shkurtin 519 kur gjithçka ishte në paqe gjatë mbretërimit të Dariut. Kalorësit përfaqësojnë shpirtrat e Perëndisë që patrollojnë tokën (1, 7-17; 13, 9; Apok. 6, 1-9). Ajo përfaqëson qetësinë para stuhisë, por edhe patrullën e fundit të njohjes së Zotit para se të lëshojë një tren ngjarjesh që duhet të çojnë në gjykimin e kombeve dhe rimëkëmbjen e Izraelit.

2. Brirët dhe kovaçët përfaqësojnë fuqitë pagane që duhet të pushtohen që Izraeli të rivendosur (2, 1-4; 12, 3-4; Dan 7, 8; Apok 13). Farkëtarët janë ata agjentë të Perëndisë që do të sjellin rënien e fuqive pagane.

3. Linja matëse. Matja është bërë me qëllim që të rivendoset kombi (2, 5-9; Ap. 11, 1; Ez 41, 13)

4. Rrobat e Joshuas. Joshua është përfaqësuesi i njerëzve që duhet të pastrohen nga mëkatet e tyre, në mënyrë që ata të mund të rikthehen dhe të realizojnë thirrjen e tyre të vërtetë (3, 1-9; 12, 9-13, 1)

5. Shandani dhe ullishtat përfaqësojnë thirrjen e vërtetë të njerëzve që të jenë dritë për kombet pagane (5, 1-4; 13, 1-6; Otk 10, 9-11). Arritja e menjëhershme ishte te njerëzit e Zerubabelit dhe Joshuas, agjentët fetarë dhe civilë të Zotit, të cilët ishin kanalet përmes të cilave hiri i Zotit u transmetua pastaj njerëzve.

6, Rrotulla fluturues. Rrotulla paraqet aktakuzën e kombit të Izraelit. ai duhet të gjykohet (dhe të ndëshkohet) para se të bëhet dritë për kombet (krh. Ez 2, 9-10; Apok 5 1). ; 10, 2).

7. Gruaja në kanistër. Kombi duhet të çlirohet nga mëkatet e tij të bëra gjatë mërgimit në një vend të papastër (5, 5-11; Ap 18). Këto mëkate do të kthehen në Babiloni dhe do të lihen atje, ku u mblodhën për herë të parë.

v. 8. Të katër koçitë përfaqësojnë agjentët e Perëndisë që derdhin gjykimet e tij mbi armiqtë e Izraelit (6, 1-8; 9, 11-17; Ap 6, 1-9). Të dy malet janë Mali Moria dhe Mali i Ullinjve respektivisht të ndarë nga lugina e Jehoshafatit.

Në Zak 6, 9-15, Zakaria ishte përgjegjëse për të bërë kurora të argjendta dhe të ndarë të Babilonisë. Kjo ngjarje përmbodhi vëgimet e 8 netëve dhe shtrirjen e tyre, në një akt të vetëm. Dhuratat e shtypësve nga Babilonia e largët ishin vetëm pararendëse e pasurisë së kombeve që

derdheshin në Jeruzalem, kur Mesia ndërtoi tempullin mijëvjeçar të Zotit (6: 12-13). Kjo i jep kuptim tregimit të vizitës së magjive në Ungjij, të cilët bartnin dhurata. I njëjti Zot që ndihmoi në ndërtimin e këtij tempulli të dytë, do të mbretëronte si prift dhe mbret.

Kapitulli 7 paraqet një përmbledhje të së kaluarës së kombit dhe kapitulli 8 hap perspektivën e shpëtimit mesianik, si nga një diskutim për agjërimin – një pyetje që u bë në 518.

8 kapitujt e parë të Zakarisë kishin për qëllim të inkurajonin rindërtimin e tempullit. Gjashtë kapitujt e fundit merren me ngjarje të larguara nga koha e profetit dhe ndoshta ishin shkruar prej tij shumë më vonë. Populli i Izraelit ishte nën sundimin medo-persian (kap. 1-8), ata duhej të ishin nën sundimin grek (kap. 9 dhe 10). Roma do t'i qeveriste ata (kapitulli 11); dhe historia e tyre kombëtare do të arrijë kulmin në ditët e fundit (k. 12-14).

Kapitulli 9 flet për pushtimet e Aleksandrit të Madh (vs 1-8), vs 9-10 janë vargje që flasin për Mesinë (dhomat e parë dhe të dytë), dhe vs 11-17 flasin për fitoret e Makabenjve.

Kapitulli 10 flet për bekimet e mbretërimit të Mesisë.

Kapitulli 11 flet për refuzimin e Bariut të Mirë dhe pasojat e tmerrshme. mërgimi, persekutimi dhe mbizotërimi i mesisë së rremë (antikrishtit).

Kapitujt 12-14 merren në hollësi me ngjarjet që i paraprijnë menjëherë kthimit të Mesisë (me përjashtim të 14,1-2 të cilat u referohen ngjarjeve të vitit 70), dramës përfundimtare politike dhe shndërrimin e Izraelit i cili duket se po ndodh në momentin e fundit. Është kur ata në të vërtetë shohin Mesinë në qiell me kishën e tij të lavdëruar (të cilën ai sapo e ka rrëzuar) dhe janë në gjendje të kuptojnë se ai është njeriu që ata e kryqëzuan, që hebrenjtë do të pendohen dhe do të pranojnë, duke rezultuar në falje (rezultatet e kryqit do të jetë aktivizuar). Përcaktohet nga kushtet që lidhen me mijëvjeçarin. Këto kapituj përshkruajnë në terma apokaliptikë sprovat dhe lavdinë e Jeruzalemit të ditëve të fundit. Jeruzalemi do të sulmohet nga kombet, por do të dorëzohet nga Zoti dhe do të bëhet një vend shpëtimi dhe lumturie që Zoti i dha popullit të tij dhe një burim shpëtimi për të gjithë njerëzit. Këto kapituj merren me Mesinë: restaurimi i shtëpisë së Davidit (12); pritja e mbretit të përulur dhe shëmbëlltëritë (9, 9-10), por edhe profecinë e Atij që do të shpohet

(12,10), një teologji luftarake (10, 3 – 11, 3), por edhe një tempull i cili do të shfaqet si në libri i Ezekielit (14).

Është domethënëse që Zakaria citohet me të drejtë në DhR (Mt 21, 4-5; 27, 9; 26,31; Mk 14,27 dhe Gjoni 19,37) që kanë të bëjnë me ardhjen e Mesisë dhe në librin e Apokalipsit që kishte të bënte me kthimin e tij.

KOMENTAR

I. Hyrje: thirrja për pendim 1, 1-6.

v. 1. Viti i dytë i Dariut. Datat e një profecie sipas mbretërimit të një monarku jo-hebraik tregojnë se epoka e jo-hebrenjve, e filluar në kohën e Nebukadnecarit, ishte në zhvillim e sipër (krh. Lk 21:24).

v. 2. Zoti u zemërua shumë kundër etërve tuaj. Në gjuhën emfatike, profeti shpall pakënaqësinë e Zotit ndaj baballarëve të bashkatdhetarëve të tij. Ishte më shumë se pakujdesia e tyre për ndërtimin e tempullit që e shqetësoi; ishte vëgimi i tyre i përgjithshëm shpirtëror. Kthimi nga mërgimi vetëm nuk ishte i mjaftueshëm për të kënaqur Zotin; ata kishin nevojë për rilindje shpirtëror.

v. 3. Unë do të kthehem tek ju. Pendimi i tyre do ta gjente Zotin të gatshëm për të marrë dhe bekuar.

v. 4. Mos u bëni si baballarët tuaj. Shembulli i keq është aq ngjites, sa që Zakaria duhej të paralajmëronte bashkëfetarët e tij që të mos imitonin rrugët e paraardhësve të tyre. Këto të fundit kishin shpërfillur mesazhet autentike të profetëve të Zotit dhe, për rrjedhojë, ata kishin korrur një korrje mjerimi dhe fatkeqësie në robërinë babilonase.

v. 5. Ku janë baballarët tuaj? Etërit dhe profetët tani ishin zhdukur. Njeriu është si bar i lagësht, por ka një forcë të përhershme në univers (Is. 40, 6-8).

v. 6. A nuk arritën profetët të baballarët tuaj? Njeriu është i vdekshëm, por fjalët dhe statutet e Zotit janë të përjetshme. Megjithëse brezi i vjetër ka ndërruar jetë, ngjarjet pasuese kanë zbuluar të vërtetën e porosisë së Zotit në gjykimet që goditën Izraelin për mosbindjen e tij. Kështu që ai u mor me ne. Zoti përmbushi çdo parashikim të letrës. Bashkëkohësit e Zakarias duhet të mësojnë mësimet e historisë dhe të vendosin t'i binden Perëndisë në mënyrë të nënkuptuar.

VËGIME DHE PROFECI: PËRGATITJET PËR RIVENDOSJEN E IZRAELIT

II. Vëgimet e natës së Zacharie. 1, 7 – 6. 15.

A. Vëgimi i kuajve dhe kalorësve. 1, 7-17.

Kalorësit: kalimi i tyre na kujton 5 shkurtin kur gjithçka ishte në paqe gjatë mbretërimit të Dariut. Kalorësit përfaqësojnë shpirtat e Perëndisë që patrollojnë tokën (1,7-17; 13,9; Apok 6,1-9). Kjo përfaqëson qetësinë para stuhisë, por edhe patrullimin përfundimtar të njohjes së Zotit përpara se ai të nisë një tren ngjarjesh që do të çojnë në gjykimin e kombeve dhe restaurimin e Izraelit.

v. 7. Dita e katërt dhe e njëzetë e muajit të njëmbëdhjetë. Tetë vëgimet e natës iu dhanë profetit brenda natës, tre muaj pas mesazhit të parë. Ata formojnë një unitet i cili e gjen çelësin e tij në vëgimin e parë.

v. 8. Një njeri duke hipur mbi një kal të kuq. Në vargjet 11,12 njeriu mbi kalin e kuq thuhet se është “engjëlli i Zotit”. Engjëlli i Zotit në të gjithë DhV është caktuar si Zoti (shih Zan 16 7-13; Dal 3, 2-6; Gjç 13, 9-18.22 dhe të tjerët). Talmudi babilonas performon. “Ky njeri nuk është askush tjetër përveç i Shenjti, i bekuar qoftë Ai; siç thotë. Zoti është njeri i luftës.

Kuajt e kuq, të dobët dhe të bardhë. Është sugjeruar që ngjyrat e kuajve paraqesin misionet dalluese të kuajve me kalorësit e tyre. Sipas zakonisht, e kuqja nënkupton luftë, në këtë rast gjykim për armiqtë e Izraelit (krh. Ap. 6.4). Fakti që Engjëlli i Zotit udhëton me këtë kalë zbulon se cili ishte qëllimi i Zotit gjatë asaj ore. Të kuqëkrremtë është një përzierje e ngjyrave të tjera. Bardha tregon fitoren (krh. Ap. 6.2). Mersinët përfaqësojnë Izraelin.

v. 9. Engjëlli që më foli. Ky engjell është ndërmjetësi ose engjëlli interpretues, përgjegjës për shpjegimin e vëgimeve të profeti (krh. Ap. 1: 1; 22,16). Ai nuk prezanton vëgimet, por sqaron kuptimin e tyre për Zakarinë.

v. 10. Ata janë ata që Zoti i dërgoi të bredhin tokën. Kuajt, të cilët simbolizojnë veprimtarinë hyjnore midis kombeve të tokës, janë dërguar

në një mision zbulimi. Zoti është gjithmonë i interesuar për punët e tokës, veçanërisht pasi ato ndikojnë në fatin e popullit të tij tokësor, Izraelit.

v. 11, e gjithë toka është e qetë. Raporti i vrapuesve ishte i pazakontë; ata le të dihet se toka ishte në gjendje paqeje. Në fakt, vitet e para të mbretërimit të Dariut kishin qenë të stuhishme, të shënuara nga rebelime të përsëritura në të gjithë fushën e tij; por këtë vit gjithçka ishte përsëri e qetë. Por Zoti kishte parashikuar që kombet do të tronditeshin (Hag 2 21,22). Pse kjo pabarazi dhe si ta shpjegojmë?

v. 12. Deri kur do të jesh pa dhembshuri për Jeruzalemin dhe qytetet e Judës? Kontrasti midis kombeve të qeta dhe popullit të shtypur të Perëndisë ishte i dhimbshëm; kështu Engjëlli i Zotit ndërhyri për ta. Ai u lut që mëshira t' u jepej atyre pas një periudhe të gjatë dënimi nën dorën disiplinore të Zotit. Këto shtatëdhjetë vjet. Periudha është vlerësuar ndryshe, por duket se shtrihet nga rrënimi i tempullit të vjetër deri në përfundimin e tempullit të ri, 587-517.

v. 13. Zoti u përgjigj me fjalë të sjellshme, me fjalë ngushëllimi. Sipas nevojës së tyre, Zoti u përgjigj atyre me fjalë që parashikonin të mira dhe të ngushëlluara. Pjesa tjetër e vëgimit të parë tregon cilat ishin fjalët ngushëlluese. Ngushëllimi konsistonte në sigurimin e Zotit për (1) xhelozinë e tij të vazhdueshme për Izraelin; (2) pakënaqësia e tij e madhe me kombet; (3) kthimi i tij në Jeruzalem me mëshirë; (4) rindërtimi i tempullit; (5) restaurimi i qytetit të rrënuar; (6) lulëzimin e qyteteve të vendit; (7) komoditetin e Cionit; dhe (8) zgjedhja e Jeruzalemit.

v. 14. Jam animuar për Jeruzalemin dhe për Cionin me xhelozinë të madhe. Ishte me të vërtetë ngushëlluese që Izraeli të dinte se Zoti ishte akoma i shqetësuar në mënyrë aktive dhe i zellshëm për mirëqenien e tij.

v. 15. Jam kapur me indignatë të madhe kundër kombeve të kënaqura. Kjo është e kundërta e konceptit të dashurisë xheloze të Zotit për Izraelin. Për nga vetë natyra e çështjes, ai në mënyrë të pashmangshme duhet të kundërshtohet me të gjithë ata që kërkojnë të bëjnë njerëzit e tij të vuajnë. Fakti që kombet atëherë gëzuan paqe nuk do të thotë se bekimi i Zotit ishte mbi ta. Ata ndihmuan në përçimin e pikëllimit. Është e vërtetë që Zoti i udhëzoi kombet të ndëshkonin Izraelin, por ata ndërmorën dhe kryenin misionin për veten e tyre dhe jo për të. Qëllimi i tyre i keq mbizotëroi në

veprimet e tyre. Ata nuk kishin mendime për lavdinë e Perëndisë; kështu, ata gjithashtu ishin të kënaqur pa kujdes.

v. 16. Kthehem në Jeruzalem me dhembshuri. Tani, qëllimet e Perëndisë për Izraelin kishin të bënin me rimëkëmbjen e tyre, bekimin e tyre dhe rritjen e tyre. Shtëpia ime do të rindërtohet atje. Shenja e favorit të Zotit në Jeruzalem ishte rindërtimi i Tempullit. Tempulli ishte tashmë në ndërtim e sipër, por nuk mbaroi deri në vitin e gjashtë të Darit (Ezd 6.15). Vija do të shtrihet mbi Jeruzalemin. Para se një qytet të shenjtërohej në shkatërrim, mbi të ishte shtrirë një vijë, sikur të kufizonte dhe përcaktonte zonën e shkretimit (krh. Mbr . 21,13). Tani duhej të shtrihej një vijë mbi qytetin e Jeruzalemit për ndërtim (krh. Job 38,5). Kështu tregohet një përmbysje e plotë e kushteve.

v. 17. Qytetet e mia do të jenë të tejmbushura me pasuri, Zoti do të ngushëllojë Cionin, do të bëjë gjithashtu zgjedhjen e tij për Jeruzalemin. Qytetet e Judës kishin për të arritur lulëzim të jashtëzakonshëm. Flavius Josephus, historiani hebre i shekullit të parë pas Krishtit, pohoi se popullsia e tokës ishte rritur në mënyrë të konsiderueshme gjatë Makakeve (shekulli i dytë para Krishtit). Zoti do ta ngushëllojë përsëri Cionin. Ngushëllimet e forta të Perëndisë për popullin e tij do të zbulonin në zemrat e tyre të kuptueshme pandryshueshmërinë e zgjedhjes së tij midis popullit të tij. Askush nuk do të mohojë që këto parashikime u përmbushën në këto ditë të shekullit të gjashtë para Krishtit. Por rëndësia më e madhe e Shkrimit tregon se ata do të kenë realizimin e tyre të plotë në ditët mesianike.

B. Vëgimi i brirëve dhe kovaçëve. 2, 1-21.

Brirët dhe kovaçët përfaqësojnë fuqitë pagane që duhet të mposhten në mënyrë që Izraeli të rikthehet (2,1-4; 12,3-4; Dn 7,8; Ap. 13).

Farkëtarët janë agentët e Zotit që shkaktojnë prishjen e fuqive pagane.

v. 2. Këtu janë katër brirë. Në Bibël, bri është një figurë e njohur e fuqisë; kafshët me brirë tregojnë forcën e tyre përmes brirëve të tyre (krh. Mic 4,13; Dan 8, 3,4). Përkthyesit ndryshojnë në kuptimin e katër brirëve. Është sugjeruar që ato të përfaqësojnë katër të katërtat e tokës; armiqtë e Izraelit nga të gjitha anët; armiqtë specifikë në skajet e Tokës së Premtuar; të gjithë kundërshtarët që Izraeli takohet deri në mbretërimin e

Mesisë. Duke marrë dëshminë e madhe të Shkrimit, veçanërisht duke marrë parasysh figurat e Danielit dhe Apokalipsit, një numër i madh i eksponentëve iu referohen brirëve të katër fuqive botërore të Danielit 2; gjegjësisht Babiloni, Persia, Greqia dhe Roma. Ky është ndoshta mendimi që mbështetet më së miri. Nuk duhet mohuar që në kohën e Zakarisë, mbretëritë e treta dhe të katërta nuk kishin dalë akoma, por profecia dihet se bashkon në një panoramë të gjerë elementët përbërës të planit profetik. Krahasoni Es. 61, 1-3; Dn 9, 24-27; Za 9, 9-10.

v. 3. Katër farkëtarët. Fjala në origjinal përdoret për çdo punëtor të aftë, qoftë ai prej druri, metali ose guri.

v. 4. Këta farkëtarët erdhën për t' i shqetësuar ata dhe për të shkatërruar brirët e kombeve që kanë ngritur brirët e tyre kundër tokës së Judës, me qëllim që të shpërndajnë banorët. Artizanët erdhën me qëllim që të trembin dhe mbjellin terror në zemrat e kombeve që kanë trajtuar në mënyrë të pamëshirshme Izraelin, duke i lënë ata në një sexhde dhe të shtypur. Për çdo armik të Izraelit, Zoti ka një instrument gjykimi përkatës për të ekzekutuar dënimin e tij mbi ta.

C. Vëgimi i linjës që do të matet. 2, 1-13.

Masat janë marrë për të rivendosur kombin (2,5-9; Apok 11,1; Ez 41,13)

v. 1. një burrë po mbante në duar një vijë matëse. Nga analogjia e vëgimeve të tjera, është ndoshta një engjëll në formën njerëzore. Ai nuk është Engjëlli i Zotit, sepse është caktuar më saktë se ky, dhe me një përmendje më të plotë (krh. Ez 40, 3; Ap. 11 1,2).

v. 2. Ku po shkon? Ai më tha: “(Unë do ta mas) Jeruzalemin për të parë se sa i gjerë është dhe sa kohë është”. Pyetja e Profetit i tha atij se njeriu me linjën matëse kishte për qëllim të matte qytetin e Jeruzalemit për të përcaktuar përmasat e tij të sakta. Kjo nuk do të thotë që në atë kohë qyteti i Jeruzalemit u rivendos plotësisht. Ai ishte nën hetim për të përfunduar këtë detyrë.

v. 5. një burrë po mbante në duar një vijë matëse. Kështu që Zacharie mund të transmetojë mesazhin e tij mesazhin e dëshiruar, engjëlli i përkthyesit do të marrë mesazhin nga një engjëll tjetër i deleguar për këtë qëllim.

v. 8. një qytet i hapur. Profeti i ri informohet se Jeruzalemi do të zgjerohet aq shumë sa do të shtrihet përtej kufijve të tij. Për shkak të shumëzimit të burrave dhe bagëtive në të, ajo do të banohet si fshatra pa mure. Jeruzalemi do të pësonte një shpërthim të popullatës së paparë në historinë e tij. Për të qëndruar i sigurt pa mure, shihni I Sam 6.18; Dal 9,19; Ez 38; 39. Kjo rritje e popullsisë nuk pasoi një kthim nga mërgimi; është e lidhur me ditën e largët të treguar në vargun tjetër.

v. 9. një mur zjarri përreth dhe unë do të jem lavdia e tij në mes të tij. Muret e prekshme do të mungonin në Jeruzalem, por vetë Zoti do të ishte si një mur zjarri i padepërtueshëm për mbrojtjen e tij. Lavdi në mes të saj. Por mbrojtja është vetëm një pjesë e nevojave të Izraelit. Kthimi i lavdisë së Shekinës është premtuar këtu. Nevoja shpirtërore e kombit do të plotësohet me kthimin e lavdisë që pa Ezekieli duke lënë qytetin. Kjo profeci pret përmbushjen e saj në mijëvjeçar (Ez 11,23; krh. Hab 2,14).

v. 10. Ikni nga vendi i veriut !. Disa mërgimtarë hebrej, për shkak të sëmundjeve të moshës dhe për arsye të tjera, kishin zgjedhur të qëndronin në Babiloni. Zoti tani u ka thirrur ata që të largoheshin nga qyteti i dënuar. Fatkeqësia do të binte përsëri në këtë qytet të lig, pas përpjekjes së tij të kotë për të revoltuar nën sundimin e Dariut. Si katër erërat e qiellit. Ata nuk u shpërndanë në të gjithë globin, por me një intensitet të madh, si me katër erërat.

v. 12. Pas kësaj, lavdia do të vijë! Lavdia vështirë se mund t'i referohet kohës së lavdisë në vargun 5, sepse në këtë rast detaje do të ishin dhënë, si në aludime të tjera për këtë kohë të bekimit. Për më tepër, Zoti do të vizitojë gjykimin mbi armiqtë e Izraelit, pasi të vijë të jetojë në Jeruzalem, jo para asaj kohe. Përkundrazi, vargu do të thotë që Zoti do ta dërgojë Mesinë për të konfirmuar lavdinë e tij duke u marrë me kombet që shtypën Izraelin. Kush t'ju prekë ju, prek beben e syrit tim! Beba i syrit është më i ndjeshëm, i dëmtuar lehtë, i pazëvendësueshëm dhe mbrohet me kujdes. Izraeli është gjithashtu në sytë e Zotit.

v. 13. Tani tunda dorën kundër tyre. Me këtë gjest kërcënues (krh. Is. 11,15), Zoti do të rrëzojë gjendjen e Izraelit, në mënyrë që zotërit e tyre të bëhen shërbëtorët e tyre.

v. 14. Dhe unë do të banoj në mesin tuaj. Gëzimi i Cionit do të jetë i plotë pas kthimit të Mesisë së tij me pamjen e tij të dukshme (krh. 9 9; Mal 3,1).

v. 15. Shumë kombe do t'i bashkëngjiten Zotit atë ditë. Në orën e tij të fuqisë dhe lavdisë, Mesia do të tërheqë shumë kombe tek ai. Dhe unë do të banoj në mesin tuaj. Për herë të tretë, në këtë kapitull, profeti deklaroi se Mesia do të banojë në mes të popullit të tij (krh. 8, 20-23).

v. 16. Zoti do ta ketë Judën si pjesë të trashëgimisë. Fakti që shumë kombe do të bekohen në Krishtin Zot nuk do të dëmtojë lavdinë e Izraelit. Izraeli do të vazhdojë të jetë trashëgimia e Zotit dhe qyteti i shenjtë do të jetë gjithmonë shtëpia e tij.

17. Sepse u zgjua nga banesa e tij e shenjtë. Kur Zoti hesht në punët njerëzore, është sikur të flejë. Në fjalën e tij, ai është krahasuar me një njeri të zgjuar në veprim, ose me një luan të zgjuar nga vatha e tij.

D. Vëgimi i Joshua kryepriiftit. 3, 1-10.

v. 1. Rrobat e Joshuas. Joshua përfaqëson njerëzit që duhet të pastrohen nga mëkatet e tyre, në mënyrë që ata të mund të rikthehen për të përmbushur thirrjen e tyre të vërtetë (3,1-9; 12,9-13,1).

Ai më tregoi kryepriiftin Joshuan duke qëndruar përpara Engjëllit të Zotit. Vëgimet e mëparshme kanë theksuar bekimin për Izraelin. Por këto premtime varen nga bindja dhe pastrimi i kombit. Vëgimi i katërt zbulon se zyra priiftërore e Izraelit duhet të rivendoset në favor të Zotit. Një priiftëri e ndotur i kishte sjellë fatkeqësi Izraelit; prandaj duhej të pastrohej (krh. Ezk 22:26). Zakaria pa Joshuan, kryepriift, në cilësinë e tij zyrtare dhe përfaqësuese, duke qëndruar përpara Engjëllit të Zotit në ushtrimin e shërbesës së tij priiftërore. Papritur, ai e gjeti veten subjekt të akuzave të Satanit. Nëse refuzohej, kombi gjithashtu do të refuzohej; nëse ai do të zbardhej, kombi do të pranohej. Satani duke qëndruar në të djathtë të tij. Satani u paraqit për të paraqitur dënimin e tij (krh. Ps 109, 31).

v. 2. ai që bëri zgjedhjen e tij në Jeruzalem! Mesia e quajti qortimin e Atit ndaj Satanit, jo sepse Izraeli ishte i drejtë, jo sepse Satani kishte ekzagjeruar pretendimet e tij, jo sepse kombi kishte vuajtur tashmë në zjarrin e mërgimit, por sepse Perëndia kishte bërë një zgjedhje të përjetshme dhe të pandryshueshme të Izraelit nga dashuria për të (krh.

Rom 9:16; 11,5). një markë e shqyer nga zjarri. Shifra është përdorur nga Izraeli, sepse, megjithëse ishte ndëshkuar nga Zoti, ai ende kishte qëllime të ardhshme për të bekuar botën në të gjithë kombin.

v. 3. Tani Jozueu ishte mbuluar me rroba të ndyra. Priftëria u ndot me ndyrësinë e mëkatit. Sa e pakuptimtë është që një prift të përpiqet të qëndrojë para engjëllit të shenjtë të Zotit.

v. 4. Hiqni rrobat e ndyra! Joshua ishte i pafuqishëm për të korrigjuar situatën; nuk kishte asgjë që mund të bënte për të pastruar veten e tij. Heqja e veshjeve të ndotura simbolizon faljen, pranimin dhe ri-integrimin në funksionin priftëror.

v. 5. Lërimi të vendosin një çikë të mirë në kokë. Kjo urdhër e Engjëllit të Zotit përfshin pastrimin e plotë dhe veshjen e priftërisë (krh. Dal. 28, 36-38).

v. 7. Nëse ecni në rrugët e mia. Kërkesa themelore për shërbëtorët e Perëndisë është të ushtrojnë maturi në çështjet e devotshmërisë personale. nëse mban urdhrin tim. Kjo lidhet me ushtrimin besnik të funksioneve zyrtare. Gjykoni shtëpinë time. Priftërinjtë u thirrën të dallonin mes pastërtisë dhe papastërtisë (Lv 10, 10). Ju do të mbani oborret e mia. Oborri i Zotit duhej të mbrohej nga ndyrësia. Unë do t'ju jap qasje falas midis atyre që qëndrojnë (këtu). Bekimi më i madh për të gjithë do të ishte dhënia e hyrjes (zona, shëtitje ose shtigje) për engjëjt e qiellit. Tregohet shoqëri e menjëhershme me Zotin.

v. 8. »Dëgjo, kryepriifti i madh Jeshua! Ti edhe miqtë e tu që ninë përreth teje, sepse janë njerëz: shenjë parakallëzuese: Ja, pra, unë po e sjell shërbëtorin tim Pinjollin.

Është e qartë se Antitipi është Mesia e Izraelit. Shërbëtori dhe germa janë përcaktime në DhV për Mesinë. Shih Es. 42, 1; 52,13; Ezk 34, 23,24; Is. 4, 2; Jer 23 5. Theksohet njerëzimi dhe përulësia e Mesisë.

v. 9. Dhe, ja, gurin që po e përpara Jeshuas: mbi këtë gur janë shtatë sy, dhe në të do ta zgavëroj mbishkrimin – është fjala e Zotit të Ushtrive. E do ta zhduk në një ditë të vetme fajësinë e këtij vendi. Unë e gdhend veten se çfarë duhet të gdhendet në të. Ky është një emër i tretë i Mesisë (krh. Ps 118, 22; Mt 21,42; I Pi 2, 6). Gdhendja e tyre. Aluzion është për të gjitha hiret, bukuritë dhe dhuratat e Mesisë, duke i përshtatur atij për veprën e tij të madhe. Unë do të heq padrejtësinë e kësaj toke brenda një

dite. Këtu është kulmi i vëgimit dhe qëllimi i simbolit. Padia e Izraelit duhet të hiqet një herë e përgjithmonë përmes veprës së Mesisë. Ndërsa Joshua dhe shokët e tij janë pastruar dhe kombi me ta, Mesia do të bëjë të gjitha këto për popullin e tij në të ardhmen.

v. 10. do të ftoni njëri-tjetrin nën hardhinë dhe nën fikun. Në disa raste në DhV, kur Izraeli është në një marrëdhënie të mirë shpirtërore me Zotin, lulëzimi material i është dhënë asaj (krh. Mih 4,4 me I Mbr. 4,25).

E. Vëgimi i shandanit të artë. 4, 1-14.

Shandani i artë dhe dy pemët e ullirit përfaqësojnë thirrjen e vërtetë të popullit për të qenë i lehtë për kombet pagane (5,1-4; 13,1-6; Ap. 10,9-11). Arritja e menjëhershme ishte në personin e Zerubabelit dhe Joshuas, agjentët fetarë dhe civilë të Zotit, të cilët ishin kanalet përmes të cilave hiri i Zotit u transferua më pas njerëzve përmes tyre.

v. 1. Engjëlli që foli me mua u kthye dhe më zgjoi si një njeri që zgjohej nga gjumi. Ashtu siç vëgimi në kapitullin 3 kishte për qëllim të inkurajojë Joshuan, vëgimi në këtë kapitull ka për qëllim të forcojë Zerubabelin. Udhëheqësi civil ishte thyer pa pushim në përpjekjet e tij për të ndërtuar tempullin.

v. 2. një shandan i bërë plotësisht prej ari, me një vazo në krye dhe mbante shtatë llamba, me shtatë kanal për llambat që janë në krye të shandanit; Profeti e njihte shandanin e tendës shenjtë të Moisiut (krh. 25, 31-40) dhe atë të tempullit të Solomonit, por kjo shandan i artë ndryshonte nga ato në katër detaje. tas, tuba, ullinj dhe sqepa të artë. Kishte shtatë llamba në mbajtësen e llambës dhe shtatë kanalë në secilën llambë, duke sugjeruar një furnizim të bollshëm dhe të përsosur të naftës.

v. 6. Nuk është as me fuqi as me forcë, por nga Shpirti im, thotë Zoti i ushtrive. Zbulesa e Zotit për Zerubabelin ishte se e gjithë puna e tij për Zotin nuk varej nga forca, fuqia ose fuqia njerëzore, por nga Shpirti i Perëndisë për realizimin e saj. Me këtë pasazh, ne e dimë se vaji në Shkrim është një simbol i Shpirtit të Shenjtë.

v. 7. Përpara Zerubabelit, do të rrafshoheni. Çdo pengesë malore gjatë rrugës për në Zerubabel nuk do të bëhej asgjë para fuqisë së Shpirtit të Perëndisë. Guri kryesor. Kryetari civil do të shihte përfundimin e

strukturës që kishte filluar. Hiri, hiri për të. Populli do të thërriste hirin dhe favorin e Zotit në shenjtëroren e përfunduar.

v. 9. Duart e Zerubabelit e themeluan këtë tempull, duart e tij do ta plotësojnë atë dhe ju do të pranoni që Zoti i ushtrive më dërgoi tek ju. Në mënyrë që Zerubabel të ketë ngushëllim të fortë dhe pa ekuiwok për detyrën, përsëritet premtimi i vargut 7.

v. 10. Kush e përçmoi atëherë ditën e vogëlushëve (fillimeve)? Sipas Ezrës 3, 12,13 dhe Hagai 2,3, dihet që në Izrael shumë kanë bërë krahasime të pafavorshme midis Tempullit të lavdishëm të Solomonit dhe strukturës së atëhershme në ndërtim e sipër. Koha e rindërtimit të tyre është përcaktuar këtu si dita e të vegjëlve (fillimeve. *Sytë e Zotit*. Sytë e njerëzve mund të kenë shikuar me përbuzje për punën që do të bëhet, por sytë e Zotit shikonin në mënyrë të favorshme veprimtarinë e ndërtimit të Zerubabelit. Për më tepër, vetmia providenciale e Zotit, e cila përfshin tërë tokën, u shenjtërua deri në përfundimin e Tempullit (krh. 11 Mbr 16, 9).

v. 14. Ata janë të dy të mirosurit. Të dy pemët e gjalla në secilën anë të shandanit përfaqësojnë ato të vajosura (lit. Bir i vajit), të cilat ishin kanalet me të cilat ndërmjetësimi i hirit të Perëndisë më pas u ndërmjetësua te populli i tij. Bëhet fjalë për Joshuan dhe Zerubabelin, agjentë fetarë dhe civilë të Zotit. Në fund të fundit, ai përmes të cilit transmetohen të gjitha bekimet fetare, shpirtërore dhe civile ose qeveritare është Zoti Jezu Krisht.

F. Vëgimi i përgamenës që fluturonte . 5, 1-4.

v. 1. Një përgamenë që fluturonte. Një rrotull ose pergamenë përdoret në shkrimet e shenjta për një deklaratë gjykimi (krh. Ez 2,9,10; Ap. 5 1 dhe 10, 2 në kontekst). Para se Izraeli të bëhet drita e botës (kapitulli 4), ai duhet të gjykohet individualisht dhe kombëtarisht për mëkatin.

v. 2. Gjatësia e saj. Rrotullimi duhet të ketë qenë i kontrolluar në mënyrë që përmasat dhe përmbajtja e tij të jenë të dukshme. Fakti që ai ishte duke fluturuar tregon se zbulimet e tij së shpejti do të vizitohen te njerëzit e këqij.

v. 3. mallkimi që po përhapet në të gjithë vendin. Aleanca e mozaikut barti me vete një mallkim mbi shkelësin (Lp. 27, 15-26; 28, 15-68). Ky mallkim u var dhe kërcënoi tokën e popullit të Izraelit, të cilit iu dha ligji

(krh. Dal. 20: 1, 2). ndonjë hajdut. Vjedhja ishte një shkelje e urdhrin të ndërmjetëm të tabelës së dytë të ligjit; betimi i rremë me emrin e Zotit ka shkelur urdhrin e mesit të tryezës së parë. Burrat që shkelnin këto urdhërime ishin të rremë për Perëndinë dhe njeriun. Këto dy urdhërime përdoren në mënyrë përfaqësuese për të gjithë ligjin e Moisiut.

v. 4. që e konsumon me kornizën dhe gurët e saj. Mallkimi nuk do të gabojë; ai do ta gjejë fajin dhe do ta bëjë të zhduket, rrënjë dhe degë.

G. Vëgimi i gruas në vozë. 5, 5-11.

Kombi duhet të çlirohet nga mëkatet e tij të bëra gjatë mërgimit në një vend të papastër. (5,5-11; Ap. 18). Këto mëkate duhet të kthehen në Babiloni, vendi ku Izraeli i fitoi për herë të parë ato.

v. 6. Kjo është masa e grurit që del. Efahu ishte masa më e madhe e përdorur nga hebrenjtë. Përdoret këtu për të simbolizuar paraqitjen e të pabesit në vend; pasi kokrrat janë mbledhur në një vozë, kështu që të pabesët i tokës do të mblihet për asgjësimin përfundimtar.

v. 7. Dhe ja, një disk plumbi u ngrit dhe një grua ulur brenda kësaj voze. Kjo u bë për të lejuar që profeti të shihte përmbajtjen e vozës. Ajo është një grua. Një grua krahasohet me ligësinë në Pr 2,16; 5, 3-4. Femra, përdoret në hebraisht për të përcjellë ide abstrakte. Në NT, ligësia drejtohet te “njeriu i mëkatit” (II Th 2, 3).

v. 8. Ai e hodhi përsëri brenda shiritit dhe hodhi diskun e plumbit mbi hapjen e tij. Natyrisht, kjo u bë për të parandaluar arratisjen e gruas nga vendi i internimit të saj.

v. 9. Dy gra. Era (fryn) në krahët e tyre; ata kishin krahë si ato të lejlekut. Ata larguan vozën midis tokës dhe qiellit. Ata janë pjesë e figurave; dy tregohen për shkak të ngarkesës që duhet të bartet midis tyre.

v. 11. Ata do të ndërtojnë atë një shtëpi në vendin e Shinëarit; kur të jetë gati, do të depozitohet atje përgjithmonë. “

Aludimi i referohet Babilonisë (krh. Zan 10, 10,11; 11. 2; Is. 11, 11). Ishte zona ku njerëzit fillimisht u bashkuan në një rebelim të përgjithshëm kundër Zotit. Përgjatë Shkrimeve të Shenjta, ajo paraqet konfuzion në çështjet shpirtërore, idhujtarinë, papastërtinë morale (krh. Ap. 3-5 3-5).

Në Babiloni, gjithçka që sfidon Perëndinë dhe drejtësinë e tij në tokë arrin

kulmin. Ndëshkimi i të gjitha llojeve, përfshirë atë të Izraelit, do të gjejë vendin e vet atje.

H. Vëgimi i koçive. 6. 1-8.

Koçitë përfaqësojnë agjentët e Perëndisë që derdh gjykimet e tij mbi armiqtë e Izraelit (6,1-8; 9,11-17; Ap 6,1-9). Të dy malet janë mali Moria dhe mali i ullinjve të ndarë nga Lugina e Joshafatit.

v. 1. Katër koçitë dolën midis 2 maleve. Vëgimi i koçive kompletton serinë e parë nga Zacharie brenda natës. Ai përfundon duke reflektuar atë që ishte ekspozuar në vëgimin e parë. Koçitë në mënyrë të qartë zbatojnë dekretet e gjykimit të Zotit. Meqenëse koçitë u përdorën në luftë, qëllimi i këtyre në vëgim është i qartë. Numri katër nuk u referohet katër fuqive botërore të Danielit, sepse katër shënimet gjeografike të këtij fragmenti nuk përputhen me monarkitë e Danielit 2 dhe 7. Përkundrazi, ata përfaqësojnë agjentët e Zotit, mbi të cilët ai duhet të ushtrojë gjykimin e tij. Midis dy maleve. Origjinali përdor artikullin e përcaktuar, dy malet; domethënë, mali Moria dhe mali i Ullinjve. Koçitë kaluan luginën e Joshafatit.

v. 2. Në koçinë e parë kishte kuaj të kuq, në koçinë e dytë kishte kuaj të zi. Ata përfaqësojnë luftë. Kuaj të zinj: Me siguri tregohet fatkeqësi.

v. 3. Kuaj të bardhë. Fitorja dhe gëzimi simbolizohen nga kjo ngjyrë. kuaj të larmë. Ndoshta plagët dhe murtaja tregohen nga këto ngjyra.

v. 5. Këto janë 4 erërat nga qiejt që dalin nga vendi ku ata qëndruan para Zotit të gjithë tokës. Do agjenci shkoj përpara për të përmbushur vullnetin e Zotit në lidhje me qëllimin e tij të veçantë.

v. 8. “Shikoni, ata që shkojnë në vendin verior qetësojnë aromën time kundër vendit verior. Zemërimi i Zotit ka mbaruar në veri të vendit, ose në Babiloni. (Megjithëse nuk është në të vërtetë në veri të Izraelit, Babilonia u arrit duke udhëtuar në veri.) Isshtë e vërtetë që pjesa tjetër ishte çliruar nga sundimi i Babilonisë me gjykimin e Zotit mbi këtë vend nga përmes Kirit. Por, megjithëse Babilonia u sundua nga Kiri, ajo u rebelua në vitin e pestë të Darit, i cili shkatërroi në mënyrë të përmbledhur vendin.

LARTËSIMI I JOSUAS – PARARENDËSI I MESISË

I. Kurorëzimi i Josiut. 6. 9-15-16.

v. 10. Do të merrni (dhuratat) nga të internuarit, nga Heldai, Tobiya dhe Yedaeya – do të shkoni vetë atë ditë, do të shkoni në shtëpinë e Josias, birit të Sofonisë, ku shkuan kur erdhën nga Babilonia. Një lloj shkrimi postar me vëgime nate, profeti përfundon me një veprim simbolik. Tre burra erdhën si deputet nga Babilonia në shtëpinë e Josiahut, birit të Sofonisë, me një dhuratë nga të mërguarit për ndërtimin e tempullit në ndërtim. Në të njëjtën ditë. Shtë në të njëjtën ditë me atë të 1, 7; atë natë profeti mori seri vëgimesh.

v. 11. Do të bësh kurora prej tyre dhe do t’i vendosësh mbi kokën e kryepriftit Joshua, bir i Jehotsadaqit.

Zoti i tha Zakarisë që të bënte kurora argjendi dhe ari, të cilat i sollën nga Babilonia. Kjo ngjarje përmbledhi 8 vëgimet e natës dhe shtrirjen e tyre, në një veprim të vetëm: dhuratat nga një princ i cili mbërriti nga Babilonia e largët ishin vetëm pararendësi i pasurive që kombet do të sillnin në Jeruzalemin Mesianik kur Mesia (germa) do të ndërtonte tempulli i mijëvjeçarit, do të ulet në fronin e tij madhështor për të mbretëruar si prift në fron (6,12-13). Kjo shpjegon vizitën e magjive që sollën dhurime. Zoti që do t’i ndihmojë ata të përfundojnë ndërtimin e tempullit të tretë, do të mbretërojë atje si prift dhe mbret.

Originali tregon një kurorë të shkëlqyeshme të përbërë nga disa unaza, sepse ishte menduar për kokën e vetme të Joshua. Si në kapitullin 3, ai është tipik për Mesinë, si në emrin e tij ashtu edhe në zyrën e tij. Priftëria Levitike nuk parashikonte kurorëzim të kryepriftit. Një kurorë nuk shqetësonte shërbimet e tij ose zyrën e tij. Një mitër i përkiste zyrës priftërore, një kurorë për zyrën mbretërore.

v. 12. Ja, një njeri, emri i të cilit është një farë, ai do të mbin atje ku është dhe do të ndërtojë tempullin e Zotit. Imazhi i Mesisë në 6. 12,13 u përshëndet si më përfshirja e TA. Ideja në mikrob është ajo e përluljes dhe përlulësisë. Jashtë vendit Sa për njerëzimin e tij, ai do të vijë nga vendlindja; ai nuk do të jetë me origjinë të huaj. tempulli i Zotit. Nuk është tempulli i Rivendosjes së kësaj ore, pasi Zerubabel u premtua se ai do ta përfundonte atë (kh. F. 4). Shtë Tempulli Mijëvjeçar i Ezekielit 40 deri 48.

v. 13. Ai do të ulet dhe do të sundojë mbi fronin e tij. Do të ketë (nga ana tjetër) një prift në fronin e tij, dhe një bashkim i përsosur do të mbretërojë midis njeriut dhe tjetrit .. Në mënyrën e vërtetë të Melkizedekut (krh. Heb 5:10), ai do të jetë prift-mbret (krh. Ps 110, 4). Konceptet e qëndrueshmërisë, sigurisë dhe shlyerjes së kufizuar janë të gjitha atje. Këshilli i paqes do të jetë në mes. Në një person dinjiteti priftëror dhe mbretëror do të bashkohen; këto dy funksione do të bashkohen në Personin e Mesisë.

v. 14. një memorial në tempullin e Zotit. Kurora duhej të ruhej si një përmendore e shqetësimit hyjnor të deputetit (dhe atyre që ata përfaqësonin) për gjërat e Perëndisë.

v. 15. Ata që janë larg do të vijnë dhe do të punojnë për të ndërtuar tempullin e Zotit. Zakaria tani e sheh zbritjen e ardhur nga Babilonia si përfaqësues të jo-hebrenjve që do të vijnë gjatë mbretërimit të Mesisë për të ndërtuar tempullin e Zotit (krh. Is. 60:10, 11).

III. **Pyetje në lidhje me agjërimin.** 7, 1 – 8,23.

A. **Pyetja.** 7, 1-3.

v. 1. Viti i katërt i mbretërimit të Darit ishte 518 para Krishtit. Njerëzit kishin punuar me zell në tempull dhe puna kishte bërë shumë përparim. Shtëpi të reja janë ndërtuar në Jeruzalem dhe plagët e vjetra të shkatërrimit janë fshirë.

v. 2. Beteli kishte dërguar Sarecerin dhe Réguem-Mlekun me njerëzit e tij për të pyetur Zotin. Qyteti i Betelit kishte dërguar një delegacion në Jeruzalem për një qëllim të dyfishtë: të kërkonte bekimin e Zotit dhe të shtronte pyetje për agjërimet e caktuara kombëtare.

v. 3. Muaji i pestë. Pyetja ishte: me të gjitha shenjat e një jete të re në ekonominë kombëtare, a ishte akoma e nevojshme të vazhdoni agjërimin dhe zinë në muajin e pestë, siç kishin bërë gjatë ditëve të mërgimit? Agjërimi i ditës së dhjetë të muajit të pestë përkujtoi djegien e Jeruzalemit në 586 para Kr. (krh. Jer 52, 12,13). Ende është dita më e madhe e agjërimit për hebrenjtë (përveç Ditës së Pajtit, e cila ka një qëllim krejtësisht tjetër në mendje). Pyetja duket se tregon se agjërimi ishte i mërzhitshëm dhe i rëndë.

B. Mësimi i historisë. 7, 4 – 14, 5.

v. 5. Kur keni agjëruar dhe hidhëruar në muajin e pestë dhe të shtatë dhe e keni bërë këtë për 70 vjet, a është me të vërtetë për mua që agjëroni kaq shumë? Muaji i 5-të përkujtoi kapjen e Jeruzalemit ndërsa muaji i 7-të përkujtoi vrasjen e Gedalis[.

v. 7. A nuk janë këto fjalët që Zoti foli përmes profetëve të parë kur Jeruzalemi ishte i banuar dhe i paqtë, me qytetet e tij përreth, dhe Negeb dhe Shefela ishin banuar? “. Pse duhet të kujdesen për diçka që Zoti nuk e kishte urdhëruar, kur ata ishin aq të kujdesshëm të asaj që Ai i kishte udhëzuar ata në mënyrë të qartë pa pushim përmes profetëve para mërgimit? Është shumë më mirë të ofrosh bindje ndaj Zotit sesa të grumbullosh agjërim të panumërta (krh. Is. 58, 1-9). Vetëdija mishore kërkon të qetësohet me ordinancat zyrtare, në vend që të paralajmërojë vizitat e Zotit lidhur me devijimet nga vullneti i saj i zbuluar. Mëkati ishte shkaku i agjërimit të tyre. Nëse mëkati braktiset, agjërimi nuk do të ishte më i nevojshëm.

v. 9. Vërtet të gjykoni me ligj, të keni mirësi dhe dhembshuri për njëri-tjetrin. Profetët e lashtë ishin të gjithë të bashkuar në dëshminë e tyre për drejtësi praktike në jetën e përditshme. Zoti gëzohet në administrimin e mirë të drejtësisë. Mëshira dhe dhembshuria mes vëllezërve kënaqin zemrën e Krijuesit pafundësisht të mëshirshëm.

v. 10. Mos e shtypni vejushat dhe jetimet, imigrantin dhe të pakënaqurit dhe mos meditoni ndaj njëri-tjetrit të keqen në zemrat tuaja. Më pak fat dhe të pambrojtur janë gjithmonë ngarkesa speciale e Zotit; çdo mirësi e bërë ndaj tyre është veçanërisht e këndshme për të. Mos meditoni kundër njëri-tjetrit. Pakënaqësia dhe urrejtja në zemër ndaj një fqinji janë qartë të ndaluara. Besimi dhe devotshmëria duhet të shkojnë paralelisht. Feja pa moral është e padobishme dhe derivuese; morali pa fe apo devotshmëri të vërtetë është i pabazë dhe në rastin më të mirë vetëm i përkohshëm.

v. 11. Por ata nuk pranuan të ishin të vëmendshëm. Këtu është një përmbledhje e qëndrimit të Izraelit ndër shekuj ndaj shërbesës së profetëve pasi predikuan besimin, devotshmërinë dhe drejtësinë shoqërore.

v. 12. Kjo shkaktoi indinjatë të madhe nga Zoti i ushtrive. Kur paralajmërimet e përsëritura dhe kënaqësitë e dashura dështuan, vetëm

zemërimi i Zotit mbeti për të penduarit. Zoti nuk mund të heqë dorë si guvernatori moral i universit. Mesazhi i tij ishte dërguar me besnikëri nga Shpirti inergjizuese përmes duarve, zemrës dhe gojës së shërbëtorëve të tij, profetëve (krh. 2 Mbr. 36,16).

v. 13. Kur ai e thirri, ata nuk e dëgjuan, kështu që unë nuk do të dëgjoj kur të më thirren për ndihmë. Ata përjetuan pagesa në natyrë. Kur ata nuk dëgjuan thirrjet e Zotit për t'u bindur, ai në mënyrë supremale nuk pranoi të dëgjojë klithmat e tyre të shqetësimit, që vijnë vetëm nga hidhërimi i fatkeqësive të tyre dhe jo nga pendimi i vërtetë.

v. 14. Unë i bëra ata të dështojnë midis të gjitha kombeve që ata nuk i njihnin. Deri në këtë kohë, ata ishin shpërndarë kryesisht në Asiri dhe Babiloni. Nëse teksti do të ketë ndonjë kuptim, ai duhet të marrë parasysh shpërndarjen mbarëbotërore të hebrenjvr pas refuzimit të tyre të Mesisë së tyre, shfaqja më e madhe e mosbindjes së tyre kokëfortë ndaj fjalëve të Zotit dhe të tij dërguarit. Toka që dikur ishte kënaqësi duhej të braktiset dhe pa banorë. Megjithëse armiku e bëri këtë shkatërrim, Izraeli është përgjegjës për të, sepse mëkati i tij ishte shkaku i shpërndarjes.

C. Qëllimi i Zotit për të bekuar Izraelin. 8, 1-23.

v. 2. Unë jam xheloz për Cionin për xhelozitë të madhe, jam kapur për të me një aromë të madhe dhe të ndezur. Linja e mendimit në Kapitullin 7 është zhvilluar më vonë në këtë pasazh. Dy herë, Zoti shpall dashurinë dhe interesin e tij të vazhdueshëm për Izraelin (krh. kap. 1). Kjo dashuri duhet të zemërohet me ata që ngacmon popullin e Perëndisë.

v. 3. Unë po kthehem në Cion dhe do të jetoj në mes të Jeruzalemit. Zoti është aq i vendosur që të kthehet në Cion me një bekim në të ardhmen, sa që ai flet për të sikur të ishte bërë. Jeruzalemi do të quhet qyteti i së vërtetës. Theshtë rezultat i qëndrimit të Zotit në mes të tij.

v. 4. Burra dhe gra të moshuar ende do të ulen në sheshet e Jeruzalemit, secila shkop në dorë, për shkak të numrit të madh të ditëve të tyre. Imazhi është ai i paqes dhe sigurisë. Kur Izraeli është i detyruar siç duhet me Zotin për çështjet shpirtërore, bekimet e përkohshme vijnë gjithmonë.

v. 5. Sheshet e qytetit do të mbushen me djem dhe vajza, duke luajtur në sheshe “

Luftërat nuk do të ndërhyjnë për të shkurtuar jetën dhe pritjet e të rinjve (krh. Dal. 20:12; Lp 33: 6, 24). Padyshim që disa nga këto karakteristika ishin të pranishme gjatë kohës së Makabenjve, por kushtet e kësaj dite nuk do të jenë të mjaftueshme për realizimin e plotë të këtyre premtimeve. Ata presin përmbushjen e tyre në mbretërinë e Mesisë (krh. Is. 65, 20,22).

v. 6. Nëse duket se është një mrekulli në sytë e pjesës tjetër të këtyre njerëzve në ato ditë, a do të jetë gjithashtu një mrekulli në sytë e mi? Ndërsa këto parashikime mund të duken të pamundura për njerëzit, asgjë nuk është shumë e mrekullueshme për Zotin (Zanafilla 18,14; Mt 19,26).

v. 7. Ja, unë e shpëtoj popullin tim nga vendi i lindjes dhe vendi i diellit që perëndon. Izraeli duhet të jetë në tokën e premtimit para se të arrijë qëllimin përfundimtar të Zotit për të. Rivendosja e tokës është një parakusht themelor sipas dëshmisë së shkrimeve profetike. Kthimi do të jetë nga të gjitha cepat e tokës (krh. Is. 11,11,12; Amos 9,14,15).

v. 9. Forconi duart tuaja. Fjalët e Hagai dhe Zakaria kishin për qëllim të ishin plot inkurajim dhe shpresë për punëtorët e Tempullit.

v. 10. Sepse para atyre ditëve nuk kishte rroga për njeriun dhe asnjë rrogë për bishën. Para se njerëzit të vendosnin të rifillonin rindërtimin, gjendja e tyre ishte me të vërtetë e pasigurt. Puna nuk ishte shpërblyese dhe konfliktet civile shoqëruan sulmet e armiqve të jashtëm (Hag. 1,6, 9-11; 2, 16-19).

v. 11. Tani unë nuk jam për pjesën tjetër të këtij populli siç isha në të kaluarën. Bindja e tyre ndryshoi tërë perspektivën. Zoti është i përkushtuar t'i bekojë ata dhe përpjekjet e tyre.

v. 12. Do t'i bëj që pjesa tjetër e këtyre njerëzve të trashëgojnë të gjitha këto mallra. Bekimet e natyrës nuk do të mohohen më; atyre do t'u jepet në masën e tyre të plotë.

v. 13. Ashtu siç keni qenë një mallkim midis kombeve. Kur dora e Zotit ishte e rëndë mbi ta, ata ishin një shembull midis kombeve kur emrat e tyre ishin përdorur për të shqiptuar një mallkim. Ata ishin një mallkim midis (jo për) kombeve. Do të jesh një bekim. Emrat e tyre tani e tutje do të përdoren në një formulë bekimi (krh. Zan 48,20; Mih 5, 7; Sof 3,20).

v. 15. U ktheva dhe u vendosa në ato ditë të bëja mirë për Jeruzalemin dhe shtëpinë e Judës. Nëse Zoti i ndëshkoi ata për mosbindje siç i kishte

paralajmëruar ata se ai do të bënte, a nuk do t'i bekojë ata më shumë në përgjigje të besimit? Zoti është i lumtur të bekojë, jo të shpërthejë.

v. 17. Mos më pëlqen betimi i rremë, sepse këto janë të gjitha gjërat për të cilat unë i urrej. Përsëri, ata duhet të paralajmërohen për urrejtjen ndaj padrejtësive shoqërore dhe etike. Asnjë zëvendësim i devotshmërisë së vërtetë nuk është i mundur.

v. 19. Agjërimi i të katërtit (muaji), agjërimi i pestë, agjërimi i shtatë dhe agjërimi i dhjetë do të bëhet për shtëpinë e Judës ditë të gëzimit dhe gëzimit, solemnitete të lumtura. Zacharie më në fund arrin në përgjigjen e pyetjeve për agjërimin. Zoti do t'i shndërrojë të gjitha agjërimet në festa; ai do t'i shfuqizojë ata në përgjigje të bindjes së tyre.

v. 21. Banorët e njërës (qyteti) do të shkojnë te tjetri, duke thënë: Le të shkojmë dhe të kërkojmë Zotin dhe të kërkojmë Zotin e ushtrive! Edhe unë do të shkoj!. Izraeli në bashkësi me Perëndinë do të jetë kanali i bekimit për të gjithë botën (krh. Ps 67; Is. 2; 3; 60, 3). Kështu do të tërhiqen kombet prej atij që nuk do të ishte ndryshe.

v. 23. Do të shkojmë me ju sepse kemi mësuar se Zoti është me ju. Kombet dëshirojnë të njohin bekimet që do të ketë Izraeli kur të zgjohen dhe të kthehen.

8 kapitujt e parë kanë të bëjnë me inkurajimin për rindërtimin e Tempullit. 6 kapitujt e fundit kanë të bëjnë me ngjarje që kanë qenë në të ardhmen e largët, dhe që ndoshta janë shkruar nga profeti shumë më vonë. Populli i Izraelit që ishte nën sundimin medo-persian (k. 1-8), duhej të kalonte nën sundimin grek (k. 9 dhe 10): Roma gjithashtu duhej të sundonte mbi ta (k. 11), por historia e tyre kombëtare do të arrinte kulmin e saj në kohën e fundit (k. 12-14).

RIVENDOSJA E JUDËS

IV. E ardhmja e kombeve, Izraelit dhe mbretërisë së Mesisë. 9, 1 – 14, 21.

A. **Kërcënimi i parë.** 9, 1 – 11, 17.

1) **Fitoret e Aleksandrit të Madh.** 9, 1-8.

Shumica e kësaj pjese ka të bëjë me rezultatet e fushatave të Aleksandrit të Madh në 332 para Krishtit.

v. 1. Kërcënimi, fjala e Zotit në tokën e Hadrakut: Ai ndalet në Damask, sepse Zoti i përket qenia njerëzore, si të gjitha fiset e Izraelit. Një barrë është një parashikim kërcënues (krh. Is. 13, 1). *Hadrak*. Është Hattarika e mbishkrimeve kuneiform, një qytet jo larg Hamatit në lumin Oront. *Damasku*. Aleksandri pushtoi një numër të qyteteve siriane, por çmimi i parë që ai kërkoi ishte qyteti i madh i Damaskut. Një terror dhe çudi e tillë do të triumfojë për Aleksandrin që sytë e Izraelit dhe burrave të asaj dite do të ktheheshin te Zoti pas një ndërhyrje të mbinatyrshme.

v. 2. (Ajo ndalet) gjithashtu në Hamat. Ky qytet, në kufi me Damaskun, do të vuante gjithashtu tronditjen e pushtimit grek. Tir dhe Sidon. Pas Sirisë, Aleksandri shtyu fushatat e tij në Feniki. Ajo që asirianët dhe babilonasit nuk mund të bënin kundër Tirit, domethënë për ta nënshtruar atë, e realizoi Aleksandri.

4. Ja, Zoti do ta heqë dorë dhe do ta hedhë detin e saj, do të hahet nga zjarri. Kur tiranasit u fortifikuan në një ishull, Aleksandri përdori gërmadhët e qytetit të vjetër për të ndërtuar një zhade, me anë të së cilës ai mori ishullin e fortesës së Tirit. Pastaj i vuri zjarrin Tirit dhe shkatërroi epërsinë e tij detare përgjithmonë.

v. 5. Ashkeloni do ta shohë dhe do të ketë frikë. Katër qytete të pentapolit të Filistisë dallohen në këtë varg dhe ato në vijim që vijnë nga një gjykim i ngjashëm. Marshimi i Aleksandrit përpara ishte i papërmbajtshëm.

v. 6. Një bastard do të jetojë në Ashdod. Qyteti i Ashdodit do të humbiste popullsinë e tij të lindjes në sulm, një popull i përzier që zë vendin e vet. Ishte politika e Aleksandrit për të përzier kombe të ndryshme të pushtuara.

7. Por unë do të heq gjakun nga goja e tij dhe neveritë midis dhëmbëve të tij. Paganët hëngrën me flijimet e tyre idhujtare me gjak (Ez 33:25). Ligji i Moisiut ndalon ngrënien e gjakut (Lev. 17,10,12; krh. Zan 9,4; Veprat 15:29). Ideja është që Filistenjtë do të devijohen nga praktikat e tyre idhujtare dhe do të integrohen në komunitetin e hebrenjve.

v. 8. Do të bëj kamp rreth tempullit tie për ta mbajtur jashtë një ushtrie. Aleksandri kishte kaluar nëpër Jeruzalem më shumë se një herë gjatë fushatave të tij, dhe megjithëse ai kishte rrahur samarianët, ai nuk kishte bërë asnjë dëm për hebrenjtë. Dhe shtypësi nuk do të kalojë më mbi ta. Nëpërmjet ligjit profetik të sugjerimit, Zakaria kalon nga çlirimi në kohën e Aleksandrit për të folur për çlirimin përfundimtar të Izraelit nga të gjithë shtypësit.

2) Mbretërimi paqesor i Mesisë. 9, 9-10

v. 9. Vini re mbretin tuaj, ai po vjen tek ju. Jo si një pushtues i pamëshirshëm, por si mbreti i përlurur i Izraelit tani plotëson vëgimin dhe horizontin e profetit (krh. Mt 21: 5). Është e drejtë. Drejtësia është parakushti i parë i Mesisë për postin e tij si mbret. Është thelbësore për të gjithë paqen në botë (krh. Is. 45,21; Jr. 23 5,6; Mal 4, 2). Ai është fitimtar. Mbreti i drejtë siguron vetëm shëlbimin e tij. Cili është përdorimi i paqes politike për një zemër në kundërshtim me Zotin e gjallë? *i përlurur*. Për dallim nga Aleksandri krenar, Mesia e Izraelit vjen me përlulësi të madhe, e cila manifestohet pjesërisht nga mënyra se si ai lëviz. Për më tepër, gomari ishte kafsha e paqes (krh. Gn 49,11). Vargu 9 u bë fjalë për fjalë në ardhjen e parë të Zotit Jezu Krisht.

v. 9. i referohet hyrjes triumfale të Jezusit Mesisë në Jeruzalem të Dielën e Palmës, ndërsa v. 10 i referohet ardhjes së tij të dytë. Dhe çka është mjaft domethënëse, shkrimtarët e Ungjillit nuk vazhduan ta citojnë këtë varg. I njëjti lloj i tranzicionit të papritur nga ardhja e parë në të dytë ndodh edhe në Zah 14,1-3.

v. 10. Do të pres qocitë nga Efraimi dhe kuajt nga Jeruzalemi. Zakaria kalon në heshtje çdo shekull midis ardhjes së parë dhe të dytë të Mesisë te populli i tij dhe në botë. Pas kthimit të tij, ai do të shkatërrojë të gjitha instrumentet e konfliktit. Ai do të flasë për paqen për kombet. Ajo që konferencat dhe traktatet e çarmatimit nuk mund të arrinin kurrë, ai do të

bënte me një fjalë autorizuese për kombet. Në skajet e tokës. Mbretëria e tij e paqes do të jetë universale (krh. Ps 72, 8). Bibla nuk njeh paqe të kufizuar ose të përmbytur. Ky pasazh nuk përdor ndonjë artikull specifik për të shprehur shtrirjen e domenit të mbretit.

3) **Fitoret e Makabenjtë.** 9, 11-17.

9, 11-17 i referohen periudhës Makabe. v.13 aludon për ushtritë greke kundër të cilave Zoti do të luftojë (në 165). Në kohën e shkrimit të profecisë, Greqia tashmë konsiderohej një kërcënim për Perandorinë Persiane (shih gjithashtu 2 Mak 10, 29-31)

v. 11. I lirova të burgosurit tuaj nga gropa ku nuk ka ujë. Prezantohet një skenë tjetër luftarake. Por së pari një fjalë shprese shtrihet për ata që janë akoma në Babiloni, bazuar në aleancën e gjakut të bërë në Sinai. Besëlidhja me Abrahamin nuk mund të përjashtohet (krh. Zan 15: 9-12, 18-21). Për ata që kthehen, do të ketë bekim dhe shpresë.

v. 12. Unë do t'ju jap dy herë. Do të ketë një bekim të madh dhe të bollshëm në vend të shqetësimit të tyre të mëparshëm.

v. 13. Kundër fëmijëve tuaj, O Greqi. Parashikimi i rezistencës së Makabenjtë ndaj sundimit të Antiokisë IV, një nga trashëgimtarët e Perandorisë Greke të Aleksandrit I. Pjesa tjetër e kapitullit parashikon fitoret e epokës Makabe (në shekullin e dytë p.e.s), kur, siç e dimë tani, populli i Izraelit pati sukses në konfliktin e tij kundër Antiokisë Epifane (krh. Dan 11,32; gjithashtu Dan 8,9-14).

v. 14. Zoti mbi ta do të shfaqet dhe shigjeta e tij do të fluturojë si vetëtima. Zoti u premton atyre ndërhyrje personale në emër të tyre. Ajo që historianët nuk mund ta shpjegojnë ishte për shkak të veprës mbinatyrshme të Zotit.

v. 15. Do të mbushen me të si një shandan, si qoshet e altarit. Me një figurë të guximshme dhe të gjallë, Zakaria përshkruan masakrën e madhe midis shtypësve të Izraelit.

v. 16. Zoti, Perëndia i tyre, do t'i shpëtojë atë ditë. Fitorja fizike është vetëm bekimi më i vogël; shpëtimi shpirtëror u sigurohet atyre. Ata janë gurët e një diare. Si një popull i shpenguar, ata do të jenë gëzimi i zemrës së Perëndisë, si një kurorë për t'u veshur dhe për të lavdëruar.

v. 17. Oh! Sa i mirë është, sa i bukur është! Mirësia e pafundme e Zotit

do të manifestohet në lulëzimin paqësor të epokës mesianike.

4) **Bekime gjatë mbretërimit të Mesisë.** 10, 1-12.

v. 1. Kërkojini Zotit të bjerë shi. Lidhja me kapitullin e mëparshëm është e ngushtë. Që bekimet e lulëzimit të materializohen, Zoti duhet ta rritë. Kjo është ajo që ai do të bëjë në përgjigje të lutjes besimtare.

v. 2. Për terafimët kanë fjalë të ligësisë. Në epokën para mërgimit, kombi kërkonte shpesh përfitime materiale nga idhujt, profetët dhe ëndërrimtarët e rremë. Ata janë të pakënaqur sepse nuk ka bari. Gjendja pasuese dhe shpërndarja e Izraelit ishte për shkak të një konfuzioni të tillë. Në vend të bekimit material, pati një rrëmujë shpirtërore për të ndjekur këto persone parëndësi. Përveç kësaj, ata humbën mbretërit e tyre të lindjes.

v. 3. Zemërimi im ka ndezur kundër barinjve dhe unë do të ndërhyj kundër dhive. Ndjenja është se Zoti i ndëshkoi udhëheqësit nga ana e tyre për të udhëhequr kombin. Ai tregoi dëshirën e tij për t'u kujdesur për popullin e tij.

v. 4. Prej tij do të dalë gurthemeli. Në veçanti nga Juda, i cili sapo është përmendur në vargun 3, do të dalë Mbreti, Mesia. Shifrat e përdorura përfaqësojnë Mesinë në forcën, stabilitetin dhe besueshmërinë e tij. Krhs. Es. 19,13; Pjt. 2,6; Is. 22, 23,24; Dal 15, 3; Ps 45, 4.5.

v. 5. sepse Zoti do të jetë me ta. Sigurisht – që referenca në vetvete është e përgjithshme, konteksti e vendos atë në epokën mesianike. Atëherë Izraeli do të përbëhet nga luftëtarë të pathyeshëm për Perëndinë. Profetët ishin aq plot shpresë mesianike sa u kthyen atje në çdo mundësi të mundshme. Studentë të vërtetë të historisë ishin ata, ata panë që secila fitore ishte një hap në përparimin e modelit përfundimtar fitimtar të Zotit.

v. 6. Dhe ata do të jenë sikur të mos i kisha refuzuar. Çfarë hiri për të fshirë të gjithë këtë të kaluar të turpshme menjëherë! Zoti e di se si të rivendosin vitet që ka ngrenë karkaleca.

v. 7. Zemrat e tyre do të gëzohen për shkak të Zotit. Efraimi, mbretëria veriore që kishte përjetuar një mërgim më të gjatë se Juda, duhet gjithashtu të hyjë në fitoren e Zotit. Zoti premtoi bekimin për një komb të ribashkuar (Ezk 37, 15-23).

v. 8. Do të fishkëllisja për t'i mbledhur ato. Jeremia përdori figurat e gjuetisë dhe peshkimit (Jer 16,16) për mbledhjen e Izraelit. Zakaria përdor figurën e bletarit duke i thirrur bletët e tij me një bilbil. Dhe ata do të shumohen ndërsa shumëfishohen. Ndërsa dikur janë shumëuar nën skllavërinë egjiptiane (Dal. 1, 7), ato do të rriten përsëri.

v. 9. Unë do t'i shpërndaj midis popujve dhe nga larg do të më kujtojnë. Këtu është prova që profeti parashikoi më shumë sesa kthimi i Asirisë dhe Babilonisë, i cili tashmë ishte realizuar në shekullin e gjashtë para Krishtit.

v. 10. Do t'i çoj në tokën e Giladit dhe në Liban. Tokat e Egjiptit dhe Asirisë, nga ku Zoti do t'i mbledhë ata, përfaqësojnë të gjitha vendet e shpërndarjes së tyre.

v. 11. Do të godasë valët e detit dhe do të zhduken tërë thellësitë e Nilit. Ashtu siç Zoti goditi ujërat e Detit të Kuq për t'i lejuar ata të kalojnë rrugën e thatë, Ai do t'i heqë të gjitha pengesat për shërimin e tyre të ardhshëm.

v. 12. Do të bëj heronj nga Zoti dhe ata do të ecin në emrin e tij. E gjithë jeta dhe sjellja e tyre do të kontrollohet nga dëshira për të nderuar Zotin. Ky është qëllimi i profecisë për kombin e Izraelit.

BARIU I MIRË DHE BARINJTË E KËQIJ

5) Refuzimi i bariut të mirë. 11, 1-17.

Këto vargje u referohen ngjarjeve që vijnë rreth ardhjes së parë të Krishtit, të cilat rezultuan në mërgim të kombit. Ngjarjet e këtij kapitulli ndodhin gjatë kohës së shërbimit tokësor të Bariut të Izraelit, dhe refuzimin e tij nga ana e tyre, me pasojat e saj në vitin 70 pas Krishtit. Ata flasin për orën e errët në historinë kombëtare të Izraelit.

v. 1. Liban, hapi dyert dhe lejo që zjarri të përpijë kedrat e tu! Kështu që zjarri të përpijë kedrat e tu. Zakaria, në formë dramatike, përshkruan gjykimin e Zotit si duke rënë mbi Izraelin si një zjarr të fuqishëm, duke përfshirë, para së gjithash, kedrat e fuqishëm të Libanit në veri.

v. 3. Krenaria e Jordanit është shkatërruar. Jordani, Libani, Bashani përfaqësojnë tokën në të gjithë shtrirjen e saj. Sigurisht, njerëzit do të

përfshihen në shkatërrimin e tokës së tyre; ata nuk mund t'i shpëtojnë ndëshkimit. Ky është shqiptimi i gjykimit.

v. 4. Kullotni delet (të destinuara) për therje!. Efekti jepet së pari, pastaj shkaku. Arsyeja e gjykimit është refuzimi i Mesisë. Profeti përfaqëson vendin e bariut që do të vijë. Ata quhen tufë kasapi sepse ishin shtypur më parë dhe nuk kishin provuar persekutimin e tyre më të keq (krh. Ps 44,22).

v. 5. Ata që i blejnë i therrin pa ndëshkim. Kombet në duart e të cilëve u lejuan të binin, i kanë keqpërdorur, pasuruar njëri-tjetrin dhe nuk ndejnë faj për këtë çështje. Barinjtë e tyre nuk kishin mëshirë për ta. Drejtuesit e tyre të Izraelit nuk kishin më keqardhje për ata sesa zotërit e tyre shtypës të huaj.

v. 6. Sepse nuk do të kursej më njerëzit e vendit. Kulmi i mjerimit të tyre ishte që të vinte me vendimin e Zotit që të mos i vinte keq për ta. Dhe ja ku jam, unë i dorëzoj njerëzit vetë në duart e njëri-tjetrit. Pavarësisht nëse bien në duart e një fqinji në grindje të brendshme ose nën goditjen mortore të një mbreti të huaj si Herodi, Zoti nuk do të ndërhynte.

v. 7. Kështu që i kullotja delet (të destinuara për therje) ... dhe i kullotja delet. Zakaria e përmbushi me besnikëri detyrën e tij në rolin e Mesisë që po vinte, dhe shërbimin e tij e pritën nga të tjerët, sidomos të varfërit e kopesë. Mora dy fryrje. Për të kryer punën e tij, bariu lindor përdori një shkop për të mbajtur larg kafshët e egra (bukurinë ose favorin), dhe tjetrin për të ndihmuar delet në vendet e vështira, për ta mbajtur kopenë të paprekur (bandat ose lidhjet).).

v. 8. Kam bërë që të tre barinjtë të zhduken në një muaj; ata përfunduan duke më bërë të paduruar dhe, nga ana e tyre, më morën në neveri. Johanani, Simoni dhe Elazari ishin udhëheqësit e revoltës hebraike në Jeruzalem në 70 pas Kr. Kjo profeci ka të bëjë me shkatërrimin e shtetit hebre pas largimit të Mesisë, dhe më vonë shfaqjen e mesisë së rremë (antikrishtit) dhe për të përfunduar kthimin e Mesisë së vërtetë.

v. 9. Unë nuk do t'ju bëj më të kullozni !. Bariu vendosi t'ua linte shërbimin e tij atyre; durimi i tij ishte i raskapitur. Ata duheshin dorëzuar në pasurinë e tyre, madje edhe në shkatërrim të ndërsjellë.

v. 10. Mora stafin tim të butësisë dhe e theva, për të prishur aleancën time që kisha përfunduar me mbarë popullin. Për të simbolizuar prishjen e

marrëdhëniet e tij me ta, Mesia theu shkopin e tij të parë. Kjo thyerje e aleancës së saj me kombin e bëri të lehtë pre e të gjithë armiqtë të tyre. Dora e mbrojtjes së Zotit ishte hequr.

v. 11. më të pakënaqurit e deleve. Vetëm teprica e devotshme e kuptoi atë që po ndodhte para tyre.

v. 12. më jep rrogën. Pastaj Mesia u përpoq të zbulonte thellësinë e refuzimit të Izraelit ndaj tij dhe shërbesës së tij; prandaj ai kërkoi vlerësimin e tyre për punën e tij. Por nuk kishte asnjë kufizim. Ai tha se ata mund të përmbahen nga përgjigjja nëse dëshirojnë. Tridhjetë monedha argjendi. Ky është një nga transaksionet më të mahnitshme të raportuara në Bibël. Ata e vlerësuan me çmimin e një skllavi të brirë (krh. 21,32). Ishte shumë më keq sesa refuzimi i plotë (krh. Mt 26,15). Ata e vendosën Mesinë në nivelin e një skllavi të pavlerë.

v. 13. Hidheni në poçar, këtë çmim të mrekullueshëm me të cilin më vlerësuan! Perëndia e urdhëroi Zakarinë që të tregojë pakënaqësinë hyjnore nga respekti i tyre për Birin e tij. Çmimi i ultë dhe i turpshëm duhej të hidhej në poçar, stoku i të cilit në tregti vlente një gjurmë dhe mund të zëvendësohej lehtësisht. I hodha në tempullin e Zotit. Çmimi i duhur (me sarkazëm të madh) duhej të hidhej poshtë në vendin më solemn dhe publik para të gjithëve (krh. Mt 27, 3-7).

v. 14. Atëherë unë shkatërrova stafin tim të dytë të Bashkimit, për të thyer vëllazërimin midis Judës dhe Izraelit. Tani lidhja e brendshme e kombit u prish dhe kombi u nda nga shumë fraksione rivale. Historianët sekularë vërtetojnë me siguri këtë profeci sikur të ishte përmbushur në kohën e Luftës Judeo-Romake, e cila arriti kulmin në vitin 70.

v. 15. Merrni përsëri pajisjet e një bari të marrë. Ky varg na çon në mbretërimin e Antikrishtit, pa ndërprerje për epokën e kishës.

Pas refuzimit të Krishtit, bariut të vërtetë, njerëzit e Izraelit u shpërndanë nëpër botë. Kur Zoti rifillon marrëdhëniet me ta, do të jetë siç tregohet këtu. Ata e hodhën poshtë bariun e vërtetë; ata duhet të provojnë mbretërimin e bariut të rremë ose të marrë. Moralisht, ai është një nga shumë liderët e këqij që kanë pllakosur Izraelin ndër shekuj. Kulmi do të shfaqet në falsifikimin e Mesisë që do të dalë në fund të kohës. (Shih Dan 11, 36-39; II Sel. 2, 1-12; Ap. 13, 11-18).

v. 16. Unë ngre një bari në vend. Është mesia i rremë ose Antikrishti. Me lejen hyjnore, ky njeri i lig do të kryejë mizoritë e tij kundër Izraelit të pakënaqur. Ai nuk do të ushtrojë asnjë funksion të bariut të mirë, por ai do të ndihmojë veten e tij duke bërë tregti me të mirat e kopesë.

v. 17. Mjerë bariu i rremë që braktis delet! ... Lëre krahun të thahet plotësisht

Gjykimi i Zotit do të bjerë mbi të me një goditje të pakthyeshme, veçanërisht në organin e fuqisë dhe organin e inteligjencës (krahu dhe syri).

Vuajtje dhe dorëzim definitiv

B. **Kërcënimi i dytë.** 12, 1-14, 21.

1) **Fuqitë botërore kundër Jeruzalemit.** 12, 1-14.

v. 1. Kërcënimi, fjala e Zotit për Izraelin Mesazhi këtcënues i fundit, që përfshin tre kapitujt e fundit, është plot me të vërteta profetike jetësore për sa i përket kulmit të historisë së Izraelit. Perëndia është paraqitur në plotësinë e fuqisë së tij në fushat e parajsës, tokës dhe njerëzimit, pasi deklaratat do të bëhen.

v. 2. Ja, unë vetë bëj një kupë mahnitëse të Jeruzalemit. Kjo rrethim i Jeruzalemit nga popujt e tokës nuk mund të jetë pushtimi i Nebukadnecarit ose rrethimi i Titit (70 pas Krishtit); pasazhet profetike na detyrojnë ta vendosim atë përpara kthimit të dukshëm të Mesisë në tokë. Kupa është një simbol i njohur i zemërimit të Zotit. (Sh. Is.51, 17,22; Jr 13,13; 25, 15-28; 51, 7). Armiqtë që rrethojnë Judën dhe Jeruzalemin do të marrin një goditje të habitshme që do t'i bëjë ata të dridhen.

v. 3. Atë ditë unë do ta bëj Jeruzalemin një gur (të rëndë) që do të ngrihet për të gjithë njerëzit. Kur armiqtë e Izraelit të përfshihen me të, ata do ta bëjnë këtë për dëmtimet dhe shtypjet e tyre.

v. 4. Do t'i godas të gjithë kuajt në panik. Paniku i mbinatyrshëm, çmenduria dhe verbëria do të pushtojnë kuajt dhe kalorësit në sulm. Kalorësia gjithmonë ka formuar një pjesë të madhe të ushtrive lindore.

v. 6. Atë ditë do të bëj koka të Judës, si një vatër që digjet në mes të drurit. Zoti do të sjellë triumfin e tij në dy mënyra, duke privuar armiqtë nga forca e tyre dhe duke i dhënë Izraelit mundësinë për t'u rezistuar

kundërshtarëve të tyre. Armiqtë do të konsumohen në formën e drurit dhe dhentë do të gllabërohen nga zjarri.

v. 7. Zoti do të shpëtojë së pari çadrat e Judës. Kështu që çlirimi do të njihej nga të gjithë se vinte nga Zoti, ai do të shpëtonte rajonet periferike më pak të mbrojtura para se të jepte kryeqytetin. As shtëpia mbretërore dhe as banorët e kryeqytetit nuk mund të mburren me banorët më të paktë të rretheve më pak të privilegjuar të vendit.

v. 8. Atë ditë Zoti do të mbrojë dhe shtëpia e Davidit do të jetë si Perëndia. Edhe i dobëti prej tyre (fjalë për fjalë, tronditëse ose pengesë) do të bëhet po aq imponues sa Davidi i pakonkuruar (krh. 2 Sam 17, 8; 18, 3). Pasardhësit e Davidit, si udhëheqës të kombit, krahasohen me Mesinë e mishëruar para, të nivelit më të lartë të fuqisë qiellore (krh. Jos 5,13).

v. 9. Do të kërkoj të shkatërroj të gjitha kombet që vijnë kundër Jeruzalemit. Këtu nuk ka indikacion për dobësi ose paaftësi, por fjalim në stilin njerëzor.

v. 10. Ndërsa pasardhësit e Davidit dhe banorët e Jerusalemit do t'i mbush me një shpirt pendimi, i cili do t'i shtyjë të kërkojnë mëshirë tek unë. Ata do t'i ngrenë sytë drejt meje të ngarkuar me faj, sepse kanë shpuar zëvendësin tim. Ata do ta vajtojnë atë, siç vajtohet biri i vetëm; ata do të qajnë dhe do të vajtojnë si për të parëlindurin.

Kur armiku pushtues të jetë shkatërruar, Zoti do t'u drejtohet çështjeve shpirtërore që duhet të vendosen në Izrael. Shpirti i hirit dhe përgjërimit. Në fund të fundit, referenca është te Shpirti i Shenjtë. Perëndia do të derdhë mbi kombin, të lartit dhe të ulët, frymën e bindjes që do t'i detyrojë ata të luten (krh. Ez 39,29; Joel 2,28,29). Duke refuzuar të besojnë në të, ata do të rreshtohen me paraardhësit e tyre që e bënë këtë në kohërat historike (krh. Gjn 19,37). *Do të vajtojnë.* Është Dita e Ardhshme Kombëtare e Shlyerjes së Izraelit. Kur Ai që është më i madh se Jozefi ua bën të njohur vëllezërve të tij, ata do të jenë të zemëruar nga pikëllimi dhe pendimi. zi për një të vetëm (një djalë). Hidhërimi më i fortë privat tregohet nga vdekja e djalit të vetëm ose asaj të të lindurit të parë. Ky varg mëson qartë se në të ardhmen Izraeli do ta shohë Mesinë të shpuar nga qielli. Do të jetë i njëjti Mesia që ata hodhën poshtë shumë

kohë më parë, duke mbajtur të njëjtat plagë që i kishin shkaktuar atij atëherë.

v. 11. ¹¹Vajtimi i Jerusalemit për të do të jetë po aq i madh sa vajtimi (për mbretin Joshija) birin e Amonit në rrafshinën e Megidos. Vajtimi do të jetë i madh në Jeruzalem, si ziu (për Joshijën) birin e Amonit në rrafshinën e Megiddos. Referenca historike është masakra nga faraoni Neko II nga Egjipti i mbretit të devotshëm të Judea Joshijës, një fatkeqësi me rëndësi të madhe publike që ndodhi në Megiddo (II Mbr. 23, 29,30; 11 Kron 35, 22 -27). Hadad Rimmon është një korruptim tekstual për djalin e Amonit. Zija që ndodhi në rrafshinë e Megiddos lidhet me zinë që pasoi vdekjen e Joshijës në betejë. Ai ishte vetëm 36 vjeç. Jeremia ishte autori i hijeshive që ishin shkruar për nder të tij. Një dekret zyrtar vendosi një ditë të vitit për të përkujtuar vdekjen e tij tragjike.

v. 12. Vendi do të jetë në zi, secili klan veç e veç

Të gjitha shtresat e shoqërisë izraelite do t'i nënshtrohen zisë universale, pavarësisht nëse janë mbret, profet, ose prift. Dhe gratë e tyre veç e veç. Dhimbja do të jetë aq e madhe sa edhe gratë nuk do të bashkohen me burrat e tyre në vajtime; secili do të përballet vetëm me pikëllimin e tij. Dhimbja do të kapërcejë lidhjet më të afërta tokësore.

2) Toka dhe njerëzit e pastruar. 13, 1-6.

v. 1. Do të hapet një burim për shtëpinë e Davidit dhe banorët e Jerusalemit, për shkak të mëkatit dhe papastërtisë. Ky kapitull pason menjëherë ngjarjet e seksionit të mëparshëm në mendim. Shatërvani i Golgotës, i hapur kaq shumë shekuj më parë, do të bëjë punën e tij në komb, duke eliminuar mëkatit dhe papastërtinë (krh. Rom 11,26,27; Is 65,19; Ez 36,25). Kombi do të pastrohet moralisht.

v. 2. Pastaj unë, Zoti i gjithëfuqishëm, do të largoj nga vendi çdo pikë idhujtarie; as që do të flitet më për emrat e idhujve.

Edhe profetët e pushtuar nga shpirtra të huaj do të detyrohen të largohen nga vendi. Shpirti i papastër. Ky është shpirti i papastërtisë që qëndron pas gjithë idhujtarisë dhe adhurimit të demonëve, domethënë Satanit. Ai bie ndesh me frymën e hirit dhe përgjërimit, Shpirti i Shenjtë (krh. Mt 12: 43-45; Ap 13: 11-18).

v. 3. Ju nuk do të jetoni, sepse keni thënë gënjeshtër në emër të Zotit. Profecia e rreme që shoqëroi idhujtarinë nuk do të hiqet lehtësisht nga

kombi. Por nëse dikush pretendon të jetë një profet, edhe prindërit e tyre do t'i vrasin në zellin e tyre për Perëndinë.

v. 4. do të ndodhë që profetët të kenë turp për vëgimet e tyre. Profetët e rremë dikur krenoheshin për pozicionin e tyre të supozuar të ngritur; në ditën e pastrimit të Izraelit, asnjë profet nuk do të jetë krenar për detyrën e tij.

v. 5. Unë nuk jam profet. Unë kultivoj tokën. Nëse një profet i rremë kapet dhe merret në pyetje, ai do të mohojë çdo marrëdhënie me profecinë. Përkundrazi, do të pretendojë të jetë e gjatë për klasën e fermerëve të vegjël.

v. 6. Cilat janë këto plagë në duar? Por pyetësi i profetit të rremë nuk do të refuzohet lehtë. Në gjoksin e profetit të rremë, ai do të shohë një shenjë të caktuar zbuluese (krh. I Mbr. 18,28) që çon në përfundimin se burri është një profet i rremë në shtëpinë e miqve të mi. Profeti do të pohojë se shenjat vijnë nga ndëshkimet e marra nga prindërit ose të afërmit në rrinë e tij. Këto shenja janë dëshmi se ai ishte përfshirë në adhurimin e idhujve.

3) **Bari i vrarë dhe pjesa tjetër.** 13, 7-9.

v. 7. Shpata, zgjohu kundër bariut tim dhe kundër burrit që është kolegu im! Zoti i drejtohet shpatës për të goditur, Bariut të tij, i cili nuk mund të jetë tjetër përveç Zotit Jezus Mesia (krh. Mt 26:31). Vdekja e Mesisë konsiderohet këtu si vepër e Atit. Shpata përfaqëson fuqinë më të lartë gjyqësore (krh. Rom 13: 4) dhe mund të përdoret në mënyrë simbolike për çdo mënyrë për të marrë jetën. Si në kapitullin 11, Mesia shihet këtu në formën e një bari. Shoku im. Zoti flet për bariun e tij si shoqëruesin e tij, të barabartë. Kur fjala është përdorur te Levitiku (6. 2; 18,20; 25, 14,15,17 dhe të tjerët), është e barabartë me vëllain. Nuk ka asnjë deklaratë më të fortë në DhV në lidhje me hyjninë e paturpshme të Mesisë së Izraelit, Birit të Zotit. Goditi bariun. Ishte përvoja e kryqit. Kjo çoi në shpërndarjen e popullit të Izraelit, i cili kishte shkaktuar grushtimin e shtetit romak me refuzimin e mbretit të tyre. Mbi të vegjlit. Me kujdes të butë, ai do të bashkojë pjesën tjetër besnike të Izraelit.

v. 8. Dy të tretat do të shfarosen, do të zhduken; dhe e treta tjetër do të qëndrojë atje. Edhe nëse veprimi i tmerrshëm i Golgotës ishte kryer

shumë vite më parë, megjithatë, kur Zoti rifillon marrëdhëniet e tij me Izraelin në gjykim, ai do të duhet të presë dy të tretat e popullit, jobesimtarët, në mënyrë që të pastrojë pjesën e mbetur besnike.

v. 9. Unë do ta vë këtë palë të tretë në zjarr; dhe unë do ta shkrij ashtu siç shkrihet argjendi, do ta provoj ndërsa provojmë arin. Ai do të thërras emrin tim Dhe unë do t'i përgjigjem; Unë do të them: Ky është populli im !. Pasi të pastrohen pjesa tjetër, ata do ta njohin Zotin si të tyre, dhe Ai do t'i njohë ata si popullin e tij.

4) **Kthimi i dukshëm i Mesisë në Tokë.** 14, 1-5.

Kapitulli 14 flet për ngjarjet e vitit 70 pas Krishtit, kur romakët kapën Jeruzalemin (vs 1-2), por menjëherë pasohet nga ngjarjet e ardhjes së dytë (v. 3ff)

v. 1. Ja, po vjen një ditë, për Zotin !. Profeti kthehet në temën e konfederatës botërore kundër Jeruzalemit të trajtuar tashmë në kapitullin 12. Koha është ajo që i paraprin kthimit të Mesisë në tokë. Dita i takon veçanërisht Zotit, sepse ai më në fund do ta konfirmojë drejtësinë e tij atje. Mbetjet tuaja do të ndahen midis jush. Jeruzalemi konsiderohet se tashmë ka përjetuar pikëllimin e humbjes. Armiqtë e tij, në paqe, ndajnë plaçkat në mes të qytetit.

v. 2. Do t'i mbledh të gjitha kombet në Jeruzalem për të luftuar. Do të dukej mjaft e natyrshme e lidhur me ngjarjet e viteve 70 dhe jo me ngjarjet e kohërave të fundit. Nëse po, ky do të ishte akoma një shembull i dy ardhjeve të Mesisë të vendosura krah për krah (shih 9,9-10).

v. 3. Zoti do të dalë dhe do të luftojë kundër këtyre kombeve. Kur perspektivat duken të errëta, Zoti, “njeriu i luftës” (krh. 15,3) do të dalë për të mbrojtur kauzën e tyre të dëshpëruar.

v. 4. Këmbët e tij do të vendosen atë ditë në malin e Ullinjve! Fjalët nuk mund të shprehin më qartë kthimin personal, të dukshëm, trupor dhe të mirëfilltë të Zotit Jezus Mesia në fuqi. Mali i Ullinjve do të ndahet në mes. Në lindje të Jeruzalemit, ky mal ofron një pengesë të jashtëzakonshme për ata që kërkojnë të shpëtojnë nga qyteti. Njerëzit e çorientuar do të kenë këtë mënyrë të formuar mbinaturisht për të shpëtuar për ta.

v. 5. Atëherë do të ikni në luginën e maleve të mi, sepse lugina e maleve do të shtrihet deri në Atsal. Natyrisht kemi të bëjmë me një tekst të korruptuar siç është rasti me 12,11. Përkthime të tjera të mundshme: Dhe lugina e Hinomit do të mbushet nga Goa në Jasol; do të bllokohet ashtu siç ishte nga tërmeti në kohën e Uzijës, mbretit të Judës (LXX, BJ) ose: Lugina midis kodrave do të bllokohet, sepse lugina e re midis tyre do të arrijë deri në Etsel. Do të bllokohet ashtu siç ishte nga tërmeti i kohës së mbretit Uzijës të Judës (REB). Ndoshta kjo tregon formimin e një lloj ure midis Malit të Ullinjve dhe Jeruzalemit, gjë që do të lejonte Mesinë të hynte direkt në Jeruzalem, pa pasur nevojë të zbriste në luginë. Nëse përkthimi “tradicional” pranohet, është e vështirë të kuptohet pse banorët e Jeruzalemit duhet të ikin që kur mbërriti Mesia.

Zoti, Perëndia im, do të vijë dhe të gjithë shenjtorët e tij do të jenë me të. Do të jetë pamja e lavdishme e Birit të Perëndisë. Vetë Zoti Perëndi, me shenjtorët e tij dhe engjëjt e shenjtë. Profeti mbizotëron aq shumë nga vëgimi sa që ai ndryshon adresën e drejtpërdrejtë.

5) Mbretëria e shenjtë e Mesisë. 14, 6-21.

v. 7. Do të jetë një ditë unike e cila nuk do të jetë as ditë as natë, por drejt mbrëmjes do të shfaqet drita. Dita e kthimit të Krishtit do të jetë e pazakontë për sa u përket fenomeneve natyrore. Dita do të jetë e errët; dhe në mbrëmje, kur errësira duhet të vendoset, do të shohë dritën, dritën e pranisë së shkëlqyeshme të Krishtit.

v. 8. Ujërat e bardha do të dalin nga Jeruzalemi. Toka nuk do të vuajë nga thatësira, por do të ketë ujë të bollshëm për të fekunduar tërë tokën. Dispozita do të jetë e bollshme në verë si në dimër.

v. 9. Zoti do të jetë mbret mbi të gjithë tokën. Mesia do të mbretërojë nga Cioni, por e gjithë toka do të gëzohet në sundimin e tij dashamirës dhe përfitues. Emri i tij, lavdia e tij e dukshme do të adhurohet në të gjithë universin (krh. Is. 54,5; Dn 2,44; Zbulesa 11,15).

v. 10. I gjithë vendi do të bëhet si Araba ... Dhe Jeruzalemi do të ngrihet. E gjithë Toka e premtimit do të rinovohet (krh. Implikimin e Mt 19,28) për mbretërinë e Zotit.

Efektet e tërmetit: trazirat e shkaktuara nga tërmeti do ta lënë Jeruzalemin si një lloj pellgu ujëmbledhës, dhe përrenj shumëvjeçarë do të

rrjedhin nga qyteti në lindje dhe perëndim për të ujitur tokën e etur. Konvulsioni ka të ngjarë të hapë burime të mëdha nëntokësore dhe lumenj të rinj do të rrjedhin në Detin e Vdekur dhe Detin Mesdhe. Kjo është në përputhje me profecinë e Ezekielit. Lugina e Jordanit do të formojë shtratin e një deti të madh në brendësi, duke iu afruar periferisë së Jeruzalemit. Kështu, qyteti i mbretit të madh do të bëhej porti i botës – qendra e biznesit e kombeve.

v. 11. Dhe nuk do të ketë më mallkim; Jeruzalemi do të mbetet i sigurt Mëkati, konflikti dhe lufta do të zhduken.

v. 12. Kjo është plaga me të cilën Zoti do të godasë të gjithë popujt që kanë udhëhequr ushtritë e tyre kundër Jeruzalemit. Ky varg është i lidhur në mendimin me vargun 3. Zoti do të realizojë fitoren e tij mbi forcat pushtuese duke i goditur ata me një plagë të mbinatyrshme dhe duke përpirë trupat e tyre.

v. 13. Do të ketë një trazirë të madhe të shkaktuar nga Zoti midis tyre. Konfuzioni dhe trazirat civile do të përfundojnë shkatërrimin.

v. 14. Dhe pasuritë e të gjitha kombeve përreth do të mblidhen. Humbjet e armiqve do të llogariten në jetë, pasuri dhe veshje.

v. 15. Plaga do të godasë kuajt në të njëjtën mënyrë. Fatkeqësisht, plaga që i bie njeriut do të përfshijë gjithashtu krijimin e poshtëm.

v. 16. Atëherë të gjithë ata që kanë mbetur nga të gjitha kombet që shkuan kundër Jeruzalemit do të shkojnë çdo vit për t'u përkulur para mbretit, Zotit të ushtrive dhe për të festuar festën e tëbanave. Kombet që i mbijetojnë luftës do ta adhurojnë Zotin, veçanërisht për të festuar festën e tëbanave, festën e mbledhjes, gëzimin dhe prehjen. Ajo ilustron bukur Perëndinë që jetonte në atë kohë midis popullit të tij në Izrael dhe midis jo-hebrenjve.

v. 17. Atëherë nëse ka familje të tokës që nuk shkojnë në Jeruzalem për t'u përkulur para mbretit, Zotit të ushtrive. Shiu nuk do të bjerë mbi ta. Çdo komb që nuk e dërgon delegacionin e tij për ta përfaqësuar atë do të vuajë humbjen e shiut të nevojshëm për një korrje të mirë.

v. 18. Egjipt. Edhe pse Egjipti duket i pavarur nga nevoja për shi, ajo do të vuajë gjithashtu në rast mosbindjeje. Murtaja do të pllakosë njerëzit e saj.

v. 20. të shenjtë ndaj Zotit. Këto fjalë ishin në tajaren e kryepriiftit të Izraelit. Ata do të vendosen në këmbanat e kuajve, që do të thotë se ajo që u përdor për luftë dhe për qëllime personale do t'i kushtohet plotësisht Zotit. Do gjë që më parë ishte përdorur për qëllime të tjera, tani do të përdoret për Zotin. Dallimi midis të pastërve dhe të papastërve nuk do të zbatohet më, sepse i gjithë kombi do të rilindë. Nuk do të ketë më tregtarë – jo më praktika të dyfishta ose të kota të tregtisë.

v. 21. Dhe nuk do të ketë më tregtarë në tempullin e Zotit të ushtrive. Natyrisht do të ketë një tempull. Mëkati solli dallimin midis të shenjtës dhe profanit; me mëkatin e hequr gjatë mbretërimit të Mesisë, nuk do të ketë nevojë për diferencime të tilla. Një objekt do të jetë po aq i shenjtë sa një tjetër. Më shumë tregtarë. Kjo është një mënyrë tjetër për të pretenduar se shenjtëria do të pushtojë gjithçka. Kanasas (fenikas) ishte një emër që nënkupton praktika të padrejta (krh. Hos 12,7), sepse këta tregtarë dhe detarë të botës së lashtë ishin të paskrupull. Tani gjithçka do të jetë e shenjtë.

MALAKIA

HYRJE

Malaki: mund të jetë një emër anonim (i dërguari im). Disa madje do të shihnin këtu një referencë të mbuluar me Ezdrasin! Libri duhet të vendoset qartë në kohën e Perandorisë Persiane (1,8), kur tempulli u rindërtua (1,10; 3, 1,10). Libri supozon se Ezdras tashmë ua kishte komunikuar Faun, por që më vonë ata devijuan prej saj. Situata pasqyron nga afër atë që Nehemia duhej të përballohej në 433 pas kthimit të tij nga Persia për të marrë postin e guvernatorit në Jeruzalem. Është e qartë se reforma e Nehemisë ende nuk ka ndodhur, sepse abuzimet që Ezra u përpoq të shfuqizonte janë ende në prova. Këto abuzime ishin:

1) përbuzja e priftërinjve për shenjtërinë e tempullit dhe ceremonitë e tij (Neh 13, 1-9),

2) mangësia e njerëzve për të sjellë të dhjeta dhe oferta (Neh 13, 10-13),

3) martesat e përziera të njerëzve të aleancës me paganët (Neh 13: 23-28).

Ai ulet me bashkëkohësit e tij dhe i dëgjon kundërshtimet e tyre, por i bind ata për pabesinë e tyre, pa e humbur autoritetin e tij profetik. Për shkak se ata e kanë prishur besëlidhjen, Zoti është i detyruar t'i gjykojë ata, por ai do të ndërrojë mendjen nëse njerëzit e tij largohen nga rrugët e tyre të liga. Në fund, ai njofton se ndëshkimi hyjnor do të vijë papritmas, por besimtari i vërtetë nuk duhet të ketë frikë, sepse Zoti kujdeset për popullin e tij (3,16-17; 4, 2-3). Libri përfundon me një kujtesë për t'i qëndruar besnik ligjit të Moisiut dhe profecisë në lidhje me kthimin e Elijes si paralajmërimin e fundit para ditës së Zotit.

KOMENTAR

DASHURIA E ZOTIT PËR IZRAELIN

1. **Titulli.** 1,1.

Shumica e librave profetike të DhV kanë tituj që identifikojnë autorin dhe tregojnë se ajo që vijon është shpallja hyjnore. Malaki nuk është përjashtim nga rregulli i përgjithshëm.

v. 1. Një orakull (kërcënim fjalë për fjalë) do të thotë “një parashikim kërcënues, një mesazh i ngarkuar me fatkeqësi”.

.Cf. Nah 1,1; Hab 1,1; Za. 9,1.

II. **Pyetje për të cilat Zoti ka përgjigje të mira.** 1,2-4,3.

A. “Në çfarë na deshët? “1,2-5. Pyetjet rreth të cilave është ndërtuar libri i Malakisë janë ato që profeti i vë në buzët e izraelitëve apostatë të kohës së tij. Ky nocion mund të mos jetë shprehur, por ato me siguri ishin në zemrat e popullit. Pyetja shumë e shpejtë tradhton një mungesë devotshmërie të vërtetë, mungesë besimi. Vetëm zemrat prej guri mund të injoronin shfaqjet e panumërta të dashurisë së Perëndisë për popullin e tij të besëlidhjes. Por, duke folur për Perëndinë e etërve të tyre, izraelitët thonë, në fakt, “Ne nuk kemi parë prova të dashurisë suaj”.

v. 2. Të kam dashur (d.m.th. kam zgjedhur). Shih Dt 7,8; 31,3 Jr; Hosh. 11,1, Esavi ishte një emër i përdorur ndonjëherë për vëllain e Jakobit dhe herë të tjera për edomasit. Vëllai i Jakobit. Esau ishte i parëlinduri i binjakëve (Zan 25,23-26). Sidoqoftë, unë zgjodha Jakobin e jo Esavin. Në ushtrimin e kënaqësisë së tij sovranë të mirë (Rom 9, 10-18), Zoti zgjodhi t’i bënte premtimin dhe bekimet e besëlidhjes atij që nuk ishte i parëlinduri. Zgjedhja e Zotit ka qenë në veprim vazhdimisht gjatë gjithë historisë së Izraelit.

v. 3. Unë nuk e zgjodha Esavin. Rom 9,10 e në vijim. sugjeron që “urrejtja” konsistonte në Perëndinë duke përjetësuar trashëgiminë e njerëzve të zgjedhur nga Jakobi sesa nga Esau, dhe duke i dhënë Esavit një pozicion në varësi të atij të vëllait të tij (krh. Gn 27,37-40). Nga ana tjetër, Esavi dhe pasardhësit e tij bënë një jetë laike dhe mëkatore (Zan 26.34; 27,41; Ob 10-14). Një Zot i shenjtë duhet të jetë kundër mëkatit

dhe mëkatarëve të papenduar. Ka hedhur malet dhe mbeturinat e tij. Zemërimi i forcave babilonase përgjegjëse për shkatërrimin e Jeruzalemit në 586 para Krishtit. Maj gjithashtu është ndier nga Edomi (krh. Jr 25,9, 21); dhe më vonë, arabët nabatenj dëbuan përfundimisht edomasit nga tokat e tyre. Trashëgimia e Esavit është bërë një vend i shkretë, shtëpia e çakejve.

v. 4. Edomi thotë: Ne jemi shkatërruar, por do të ngremë rrënojat!

Edomi ishte i bindur se ajo mund të luftonte kundër Zotit dhe të kthehej në gjendjen e tij të mëparshme të lulëzimit. Në gjykim, Zoti do t' i dërgonte nabatenjtë ose ndonjë fuqi tjetër në frymën e profetit. Ata që dëshmuan fatin e Edomit do të konkludonin se Perëndia e kishte shmangur atë për shkak të ligësisë së saj. Edomi kurrë nuk do ta kapërcejë atë.

v. 5. Sytë e tu do ta shohin atë. Treguesi mund të jetë që bashkëkohësit e Malakisë do të merrnin pjesë në pushtim. Kur populli i Izraelit duhet ta shohë Edomin në gërmadha të përherëshme, por Jeruzalemi rindërtoi dhe u rivendos, ata duhet ta njihnin dashurinë e Perëndisë sesa të shprehin pyetjen e tyre të tanishme: “Si na deshët?”

AKUZA E PRIFTËRINJVE

B. “Si e përbuzëm emrin tuaj?” 1,6 – 2,9.

Qendra e vëmendjes është tani një priftëri i korruptuar. Priftërinjtë e epokës së Malakisë pasuan trenin e Nadabit dhe Abihut (Lv 10,1) dhe bijtë e Eliut (I Sam 2,12-17). Ata ishin administratorë të ritualit të flijimit, por zemrat e tyre ishin larg Zotit. Si njerëzit në përgjithësi, ata ishin apostatë. Në fakt, mosrespektimi i tyre dhe mosrespektimi i ligjit të Zotit ishin ndikimet që minuan besimin dhe drejtësinë e vërtetë nga ana e Izraelit.

v. 6. Një djalë nderon babanë e tij dhe një shërbëtor të zotit të tij. Nëse unë jam një Atë, ku është nderi që më takon? Nderi i takon Zotit sovran. Është sikur Zoti të kishte thënë: “Nëse u tregoni respekt baballarëve dhe zotërinjve tokësorë, nëse nuk e nderoni më shumë Atin tuaj Qiellor (Dal 4,22; Is. 43,6; Jr 3,4; Hosh. 11,1) dhe kushdo a është Zoti i të gjithëve?” (Shih Esd. 5,11). Priftërinjtë silleshin sikur Zoti të mos ekzistonte. Jo vetëm që priftërinjtë nuk e nderuan Zotin, por ata e

përçmuan. Priftërinjtë ishin hipokritë, duke parashtruar devotshmëri, por duke kaluar nëpër ritualin e altarit pa marrë parasysh as letrën, as frymën e ligjit!

v. 7. Ju sollni ushqim të papastër në altarin tim. Të kushtoni flijime të ndotura për Zotin do të ishte që të ndotin vetë Zotin. Tabela është altari i holokausteve (sh. Dal 27; 38; Ez. 41,22). Priftërinjtë ishin të parëndësishëm, duke mos pasur asgjë tjetër pos përbuzje për gjërat e shenjta.

v. 8. Kur sillni një të verbër (bishë) për të sakrifikuar. Sakrifica të tilla ishin të ndaluara shprehimisht (Lev 22,20-25; Lp. 15,21). Dhuratat e paplota të paraqitura një guvernatori tokësor do të ishin fyese; dhurata të njollosura guvernatorit të universit. Ofrojeni atë te guvernatori juaj! A do t'ju pranojë mirë? Përgjigja implicite është “Aspak”.

v. 9. Dhe tani, pra, kërko Zotin, që ai të na japë mëshirë! Është ironike. Zoti nuk do t'i dëgjojë lutjet e atyre që e poshtërojnë. Të gjithë vuajnë në të njëjtën mënyrë kur përfaqësuesit e tyre fyenin Perëndinë. Megjithëse pafajësia vuajti, faji ishte ai i priftërinjve.

v. 10. Dhe nuk dua të marr një flijim nga dora juaj! Më mirë mbyllni tempullin. Asnjë adhurim nuk do të ishte më i mirë se një adhurim i përçmuar.

v. 11. Emri im është i madh midis kombeve. Kudo digjen temjan për nder të emrit tim dhe sjellin një flijim të pastër. Ky është vargu më problematik në libër. Nëse folja përkthehet në të tashmen (e cila duhet të jetë, sepse folja hebraike mungon, dhe që jep kuptimin më të mirë në kontekst), atëherë kjo nënkupton që flijimet u ofruan midis jo-hebrenjve. A është kjo një njohje e vlefshmërisë së fesë pagane (Veprat 10:35)? Jo domosdoshmërisht; ai mund të thotë se të paktën paganët (madje gabimisht), veçanërisht persianët, më respektojnë, gjë që qëndron në kontrast të ashpër me ju (izraelitët). Të tjerët e panë këtë si një aludim për jo-hebrenjtë të kthyer në judaizëm, të cilët tashmë po ofronin flijime shpirtërore. Në fund të fundit, ai pret kohën kur jo-hebrenjtë do t'i ofrojnë flijime të pranueshme Zotit përmes Mesisë, Jezusit (krh. Ps 141,2; Rom 12,1; Heb 13,15). Ignatius dhe baballarët e tjerë të shekullit të dytë morën këtë varg për t'iu referuar sakrificës së meshës !!

v. 13. Ju thoni: Çfarë lodhje! Dhe ti e injoron atë. Të ftuarit i gjetën detyrat e tyre të rënda dhe të pakëndshme. Ata e kishin trajtuar sistemin e flijimit me përbuzje. Ideja është që kafsha të ishte shqyer nga kthetrat e një bishë të egër dhe për këtë arsye ndoshta është gjymtuar. A duhet ta pranoj? Një pyetje retorike. ZOTI nuk do të pranojë oferta të tilla.

v. 14. Të mallkuar qoftë të pabesët. Jo vetëm prifti por edhe laiku që sollli sakrificën jolegjitime ishte fajtor. Lev 22,18-19 tregon se një mashkull duhej të përdorej për një flijim. Nocioni mund të jetë se ai që bëri betimin fillimisht kishte për qëllim të kushtojë një mashkull të përsosur, por në të vërtetë paraqiti një femër të metë. Në fund të fundit është e qartë se një ofertë më e ulët ishte zëvendësuar për atë që kërkohet nga ligji i Moisiut. Mashtrimi ishte një hidhërim për sovranitetin e Zotit.

2.1. Tani merrni këtë urdhër, o priftërinj ! Urdhri këtu duhet të kuptohet si një kërcënim ndëshkimi (krh. Nah 1,14).

2. Gjykimi i Zotit do të kushtëzohej me pendimin e priftërinjve. Zoti do të devijonte bekimet që gëzonin priftërinjtë.

v. 3. Këtu jam! Unë kërcënoj (shkatërroj) pasardhësit e tu. Perëndia do t'i lidhte "duart" e atyre që veprojnë në altar dhe nuk do të ketë fryt të punës së tyre. Zoti jo vetëm që do të refuzonte të pranonte shumë sakrifica në kohën e festës, por do t'u jepte priftërinjve trajtimin më të përbuzur. Pushimet janë një metonim për flijimet e ofruara në raste të tilla. Dhe unë do të hedh jashtëqitjet në fytyrën tënde. Vetëm dënimi mund të priste priftërinj të tillë.

v. 4. Kjo urdhër. Sh. 2,1. Kështu që besëlidhja ime me Léviun mbetet. Zoti donte që priftërinjtë të vinin në mendje, të rregullonin rrugët e tyre dhe të bënin të mundur vazhdimin e aleancës me Leviun, domethënë me priftërinë levitike.

5-7: jep një përmbledhje të shërbimi priftëror në Izrael. Priftërinjtë, si lajmëtarë të Zotit, duhet të jenë burim i njohurive dhe udhëzimeve. Ata duhet të frymëzojnë nderim për Zotin dhe të largojnë shumë nga mëkatet e tyre.

v. 5. Besëlidhja ime mbeti me të. Sh. Nr 25,12, 13; Lp 33,8-11. Ishte jeta dhe paqja. Ia dhashë, në mënyrë që ai të kishte frikë nga unë. Përmes besëlidhjes, ZOTI u angazhua të japë jetën e paqes të priftërinjve; nga ana tjetër, priftërinjtë ishin të detyruar t'i shërbenin me respekt.

v. 6. Ai eci me mua në paqe dhe drejtësi, dhe largoi shumë njerëz nga e keqja. Një funksion kryesor i priftit ishte të udhëzonte sipas ligjit moral, i cili bazohej në të vërtetën. Kishte priftërinj që kishin paraqitur me besnikëri zbulesën e drejtë të Zotit. Ai eci me mua (krh. Zan 5,22,24; 6.9). Priftërinjtë e verës kanë folur dhe kanë jetuar të vërtetën e Perëndisë. Si me fjalë ashtu edhe në sjellje, prifti që eci me Perëndinë iu drejtua shumë drejtësisë (krh. Dan 12,3).

v. 7. Sepse buzët e priftit ruajnë dijen dhe ligji kërkohet prej tij sepse është një i dërguar. Priftërinjtë u emëruan nga Perëndia pjesërisht për të krijuar një njohuri të Zotit dhe vullnetit të tij. Asnjë nder më i lartë nuk mund t' i ishte dhënë priftit sesa fjalë të ngjashme duheshin zbatuar për të.

v. 8. Por ju dilni nga rruga. Ju keni mashtruar shumë burra me ligj. Ju shkelët besëlidhjen Leviun. Në vend që të shndërronin disa në drejtësi (krh. v. 6), ndikimi i priftërinjve kishte qenë krejt e kundërta. Të korruptuar si nga fjalët e priftërinjve ashtu edhe nga shembulli i tyre, ligji mund t' i çojë njerëzit të humbin rrugën. Me veprimet e tyre, priftërinjtë kishin anuluar besëlidhjen.

v. 9. Dhe unë do t' ju dorëzoj për përbuzje dhe poshtërim para njerëzve. Priftërinjtë nuk kishin respektin e një populli, mëkatet e të cilit kishin bërë. Ju bëni konsideratat e njerëzve në ligjin (zbatimi i) ligjit (krh. Mih 3,11). Në aftësinë e tyre gjyqësore, priftërinjtë treguan paragjykime.

PABESI E IZRAELIT NË MARTESË DHE ADHURIM

C. “Pse atëherë tradhtojmë njëri-tjetrin?”

2,10-16. Më konkretisht, pyetja mund të lexohej. “Pse e kemi trajtuar me pabesi secilin njeri kundër vëllait të tij?” Ndërsa priftërinjtë kishin shkatërruar besëlidhjen e Zotit me Leviun, njerëzit kishin shkelur besëlidhjet më të përgjithshme të Zotit me baballarët e tyre duke u martuar me johebrenjtë dhe duke mbajtur gratë e tyre larg, në mënyrë që të mund të hynin në martesë të reja.

v. 10. A nuk kemi të gjithë një baba ?. Zoti ishte “babai” i tyre në atë masë sa, në dashuri, ai kishte zgjedhur Izraelin të ishin fëmijët e tij. A nuk na ka krijuar një Zot? Zoti ishte gjithashtu babai i tyre për shkak të veprimtarisë së tij krijuese. Nëse Zoti është baba, fëmijët e tij janë vëllezër

dhe motra dhe kanë një detyrim familjar ndaj njëri-tjetrit. Besëlidhja e Zotit me Izraelin ndalon në mënyrë të qartë ose të nënkuptuar mëkatet (Dal. 34,10-16; Lp 7,1-4).

v. 11. Ai u martua me vajzën e një perëndie të huaj. hebrejntë duhet të ishin tronditur kur e kuptuan se anatemia e Zotit kishte të bënte me saktësi të shkëljes, siç ishte për mëkatet po aq serioze sa idhujtaria dhe magjia. Sepse Juda shkatërroi atë që i kushtohet Zotit. Ajo që u shkatërrua nuk ishte atribut hyjnor i shenjtërisë, por ata që ishin të shenjtë për shkak të marrëdhënies së tyre me një Zot të shenjtë (shih Jr 2,3). Mëkati specifik, i përmendur tani, është martesë e një izraeliti me një person të përkushtuar për adhurimin e një perëndie pagane (krh. Dal 34,16; Dt 7,3, 4; Esd. 9,1,2; Neh 13,26,27).

Çfarë mendon Zoti për martesat e përziera. Në thelb është i mosbindje ndaj besëlidhjes dhe për këtë arsye është mosbindje ndaj Zotit. Nëse kontraktohen, ato duhet të shpërndahen (që nuk është njësoj si divorci – shiko 1 Kor 7, 10-16).

v. 12. Zoti do ta shfarosë njeriun që e bën këtë. Ndëshkimi i Zotit do të merrte formën e privimit të mëkatarit nga pasardhësit. Shenja e mëposhtme proverbiale tregon se të gjithë ishin përfshirë. Zoti do të shqiptonte gjithashtu një ndëshkim të ngjashëm për këdo që mund të thirret për të kushtuar një flijim për shlyerjen e mëkateve të shkelësit.

v. 13. Shkelja e mëtutjeshme ishte që izraelitët ishin divorcuar nga gratë e tyre në mënyrë që ata të ishin të lirë të martoheshin me gra pagane, por kjo nuk u tha para c. 14. Këtu izraelitët përshkruhen si pikëllues sepse pakënaqësia e Zotit për sjelljen e tyre ishte zbuluar dhe sakrificat e tyre nuk ishin më të pranueshme për të.

v. 14. *Ju thoni: Pse?* Një akt i padrejtë ishte deklaruar. Ishte një tjetër. Nëse ata nuk pranuan ta njohin atë dhe të pyesin se çfarë ishte, përgjigjja do të thuhej qartë. Dëshmitar midis jush dhe gruas së rinisë tuaj. Meqenëse kontratat, martesë ose ndryshe, ishin bërë me Perëndinë si dëshmitar (shih Zan 31:49; Fu 2,17), ai i gjeti izraelitët fajtorë që e morën veten për gra hebrej, por tani i pushoi. Megjithatë, ajo është shoqëruesja juaj. Lidhjet emocionale duhet të kishin duruar për shkak të një ndarjeje të gjatë të përvojave të zakonshme. Gruaja e besëlidhjes suaj. Martesë është një marrëdhënie besëlidhjeje para Zotit (krh. Fu. 2,17).

v. 15-16: përmbajnë ide rreth martesës si në thelb një kontratë midis dy palëve, me Zotin si dëshmitar. Besnikëria ndaj kontratës dhe premtimit është baza e marrëdhënies bashkëshortore, sepse Zoti është i përfshirë në të.

v. 15. Askush të mos tradhtojë gruan e rinisë së tij! Ai i referohet “Zotit” (v. 14). Subjekti i trajtuar është vlefshmëria e monogamisë e përshkruar nga Zoti. Jezusi, duke u marrë me të njëjtën temë, mësoi që Zoti në krijimin i bashkoi burrë e grua pa dallim si “një mish” (Mk 10: 2-9). Po kështu, Malaki mund të thotë: «Dhe a nuk e krijoi Zoti një palë për të jetuar së bashku, pavarësisht se kontrolli i tij mbi frymën e jetës mund të ishte shpërndarë ndryshe? Dhe pse i bëri burri dhe gruaja një mish? Ishte në fund që mund të realizoheshin planet e tij për një prejardhje hyjnore, një besëlidhjeë me fe të pastër. “Divorci mund të mposhte vetëm qëllimin krijues të Zotit.

v. 16. Sepse urrejtja është përgënjeshtrimi. Me fjalë të tjera, Zoti e përçmon divorcin. DhV askund nuk e njeh divorcin, megjithëse nuk parashikon se çfarë duhet të bëhet në rrethana të caktuara në të cilat bëhet divorci (Lp. 24,1-4; shih gjithashtu Mt 19,7-8). Veshja e izraelitit fajtor ishte, në sytë e Zotit, e njollosur nga mëkati i tij i rëndë (krh. Za 3,3-4).

DITA E DREJTËSISË SË ZOTIT

D. “Si e lodhemi?” 2,17 – 3,6.

Qëndrimi i Izraelit ishte i qortueshëm në sytë e Perëndisë; sepse njerëzit ishin bërë ateistë praktikë, duke supozuar se, nëse do të kishte një Zot, ai do të kishte ndërhyrë gjatë për të gjykuar të këqijtë dhe keqbërësit. Megjithatë, Zoti paralajmëroi që gjykimi, megjithëse është vonuar, do të ndodhë.

v. 17. Si e lodhemi? Megjithëse feja e tyre është vetëm një formë e zbrazët, bashkëkohësit e Malakisë protestuan kundër marrjes në pyetje të devotshmërisë së tyre. Kushdo që bën gabim. Referenca ka të bëjë me hebrenjtë, por edhe paganët. Meqenëse shumë gëzojnë lulëzim material, megjithëse vazhdimisht shkel ligjin moral, nëse ekziston një Zot, ai me sa duket i mban ata në favor. Ku është Zoti i gjykimit? Vetë ekzistenca e një

Zoti të plotfuqishëm dhe të drejtë u vu në dyshim. Implikimi ishte se nëse Zoti do të kishte ekzistuar, ai do të kishte vepruar.

3,1. Këtu do ta dërgoj të dërguarin tim. Ai do të hapë një shteg para meje dhe befasi do të hyjë në tempullin e tij (Is. 40,3; krh. Mk 1,2-3). Gjon Pagëzori erdhi në mendjen dhe fuqinë e Elijës, por ai publikisht mohoi që ai ishte Elija. Elija do të vijë pak para kthimit të Mesisë, për të përgatitur njerëzit për këtë ngjarje. Gjoni kundërshtoi prishjen morale dhe formalitetin e urryer fetar, duke i hapur rrugën theksit të Mesisë në rilindjen dhe adhurimin shpirtëror. Ai gjithashtu njoftoi ardhjen e Mesisë. Zot ... do të vijë papritmas. Kjo është përgjigjja e pyetjes: “Ku është Zoti i gjykimit?” “(2,17), Zoti dhe i dërguari i besëlidhjes të gjithë i referohen një personi të njëjtë hyjnor. Meqenëse pararendësi i këtij personi ishte Gjon Pagëzori, personi hyjnor nuk ishte askush tjetër përveç Jezu Krishtit. Në tempullin e tij. Në shenjtëroren e Zotit të administratës së re, më parë kopshtin e Edenit, më vonë Tendën e shenjtë, dhe më pas Tempullin (I Kor 3,16, 17; Ef 2,21; I Pjt 2,5). Zoti që po kërkon ... ja po vjen. Ata gjoja kërkuan që Zoti të tregohet. Lajmëtari i besëlidhjes. nga ai mund të pritej të vendoste gjykimin mbi kombet sepse do të bekonte popullin e tij të zgjedhur.

v. 2. Kush do të jetë në gjendje të mbështesë ditën e ardhjes së tij? Hebrejtë gjatë prishjes së besëlidhjes, si dhe paganë, do ta gjenin në Ditën e Zotit një ditë gjykimi të tmerrshëm (Sof 1,17,18). Sepse është si zjarri i themeluesit, si potasi i zbardhuesve, gjithçka që ishte e padenjë do të harxhohej.

Zoti dhe i Dërguari i besëlidhjes i referohen një personi të njëjtë. Meqenëse pararendësi i këtij personi ishte Gjon Pagëzori, ky person hyjnor mund të jetë vetëm Mesia. Kjo është një dëshmi e fortë për hyjninë e tij.

v. 3. Ai do të ulet, si ai që shkrihet dhe pastron paratë; Ai do të pastrojë bijtë e Leviut, do t'i pastrojë pasi (ari) është argjendi. Zoti që do të vijë tani përfaqësohet si shkrittore, e cila do të kryente procesin e rafinimit. Vetë priftëria do të ishte objekti kryesor i veprimtarive të rafinerisë. Pastrim, që do të thotë “filtër”. Ajo që ishte me vlerë do t'i mbijetonte procesit të shqyrtimit. Ata që kushtojnë flikime me drejtësi. Në

procesin e rafinimit, disa priftërinj do të dilnin me zemër të pastër, në mënyrë që adhurimi i tyre të ishte i pranueshëm përpara Zotit; të tjerët thuhet se janë caktuar për përjashtim.

v. 4. Atëherë flijimi i Judës dhe i Jeruzalemit do t'i pëlqejë Zotit. Kur udhëheqësit fetarë u shndërruan, feja e vërtetë do të kthehej midis njerëzve.

v. 5. Do të të afrohem për gjykim ... kundër atyre që nuk më respektojnë. Procesi i rafinimit do të përfshinte jo vetëm priftërinjtë, por edhe popullin. Edhe pse Zoti mund ta vonojë ardhjen e tij, kur të vijë, ai do të vijë papritur. Mëkati themelor i atyre që pyetën: “Ku është Zoti i gjykimit?” ishte përcmimi i tyre për Perëndinë e etërve të tyre.

6. Sepse unë jam Zoti dhe nuk kam ndryshuar. Dhe ti, biri i Jakobit, nuk je shfarosur, sepse një Zot i drejtë nuk e ndryshon kurrë qëndrimin e tij ndaj mëkatis që gjykimi, sado i gjatë të jetë, me siguri do të ekzekutohet. Sidoqoftë, pandryshueshmëria e Zotit është gjithashtu garancia e hirit të Zotit. Zjarret e rafinuara nuk do të shkatërrojnë plotësisht popullin e Tij.

TË DHJETAT DHE BEKIMI I ZOTIT

E. “Çfarë duhet të kthehemi tek?” 3,7-12.

Kjo pyetje ngjalli një akuzë nga Zoti se izraelitët e kishin vjedhur atë nga respektimi i ligjeve të së dhjetës dhe ofertës së lartë (hebr. *teruma*). Por Zoti ishte i mëshirshëm. Përmes profetit, ai i nxiti ata që të korrigjojnë situatën dhe premtoi një bekim të bollshëm nëse do të vepronin.

v. 7. Ju keni devijuar nga recetat e mia. Urdhrat e shkelur në mënyrë specifike nënkuptonin kërkesat e administrimit në lidhje me të dhjetën dhe të ashtuquajturin ofertë ngritëse. Do të kthehem. Nëse njerëzit do të pendoheshin, Ai do të kthehej në favor të tyre. Si do të kthehemi? Ata nuk e kuptuan që kishin humbur rrugën.

v. 8. Ti më vodhi. Keq-administrimi është ekuivalent me mashtrim ose vjedhje. Të dhjetat. Për detyrimin specifik, shiko Lev 27,30-33; Nr 18,20-32; Lp 14,22-29. Ofertat. Fjala për “për të ofruar”, hebraisht. *teruma*, përdoret për dhurata falas, për dhurata të frutave të para, për taksën në shenjtëroren e gjysmë shekulli dhe për pjesët e sakrificave që

ishin të rezervuara për priftërinjtë (Dal 30,13; Lev 7,14; Nr 15,19-21; 18,26-29).

v. 9. Ju jeni goditur nga mallkimi Dhe ju më irritoni, mbarë kombi! Dënimi i përmendur në v. 2,2 do t'i shkaktonte kombit fajtor në tërësi.

v. 10. Sillni të gjithë të dhjetat në thesar. Me sa duket, izraelitët kishin bërë sikur të zbatonin Ligjin, duke paraqitur disa të dhjeta përpara Perëndisë, por jo të gjitha ato të kërkuara nga Ligji (krh. Veprat 5,2,2). Të dhjetat do të silleshin dhe ruheshin në dhoma të veçanta në tempull. E dhjeta siguroi mbështetje për levitët (Nr. 18,24). Qiejt bllokohen. Shifra (krh. 2 Mbr. 7,2,19) aludon në derdhjen e bekimit material në mbivlerësim (krh. Lk 6.38). Nëse hebrenjtë dyshojnë se ZOTI do të shpërblejë të drejtin (krh. Mal 2,17), ata duhet ta shtrojnë pyetjen në provë.

v. 11. Për ju do të kërcënoj gllabëruesin dhe ai nuk do të shkatërrojë frytet e tokës për ju. Zoti sovran do të shkaktonte korrjen e tepërt pjesërisht duke shkatërruar karkaleca dhe dëmtues të tjerë që mund të dëmtonin të lashtat. Zoti gjithashtu do t'i mbronte hardhitë nga mykut të dhembshëm.

v. 12. Të gjitha kombet do të thonë se jeni të lumtur sepse do të jeni një vend i kënaqësisë. Koha do të vërtetonte se Zoti ishte Perëndi dhe se ai do ta bekonte popullin e tij me sende materiale (krhs 2,17).

F. **“Për çfarë kemi folur kaq shumë kundër jush?”** 3,13 – 4,3,

Edhe pse kjo është në thelb një përmbledhje e 2,17-3,6, kjo pjesë ka një theks disi të ndryshëm. Këtu është e qartë se jo të gjithë njerëzit në besëlidhje kishin ngritur zërin e tyre kundër Zotit për ta akuzuar atë për padrejtësi. Të drejtët, ata që kanë frikë nga Zoti, do të gjenin shpëtimin, fitoren dhe një bekim të pasur në Ditën e Zotit.

v. 13. Fjalët e tua ishin të ashpra kundër meje. A kishte ndonjë interes për të ndjekur format e ligjit ceremonial? Konsensusi i mendimit ishte shumë afër përfundimit se kulti i ZOTIT gjithashtu mund të ndërpritet. Megjithatë, izraelitët përsëri ranë me devotshmëri dhe e pyetën: “Si kemi folur ... kundër teje?”

v. 14. Shërbimi i Zotit është i kotë. Pjesa e ZOTIT u krijua mbi baza monetare. Nëse nuk do të kishte lulëzim material, ne gjithashtu mund të

mos e adhurojmë Zotin. Ata kaluan format e jashtme të shoqëruara me pendimin pa provuar pendimin e brendshëm të vërtetë.

v. 15. Tani ne e konsiderojmë të lumtur mendjemadhësinë. Pasazhi ndoshta u referohet mëkatarëve të trashë në përgjithësi, qofshin hebrenj apo jo hebrenj, të cilët kishin përparuar materialisht. (krh. 2,17; Ps 95,9).

v. 16. Atëherë ata që kanë frikë nga Zoti folën me njëri-tjetrin. Një shoqëri e pabesë me bisedën e saj anti-Zot i bashkon besimtarët për inkurajim të ndërsjellë dhe dëshmi të unifikuar. Ende kishte besimtarë të vërtetë në Izrael. Në qiell, përmenden ata që e nderojnë Zotin. Për figurën, shiko Est 2,23; 6,1-3; Dal 32,32; Ps 56.8; 69,28; Lk 10,20; Ap 20,12; 21,27.

Zoti bën një dallim të qartë në Izrael midis atyre që i frikësohen Zotit dhe besimtarëve vetëm me emër (i drejti dhe i padrejti).

v. 17. Dhe ata do të jenë të miat. Ata do të jenë vetëm të miat (krh. Dal. 19,5). Në ditën që do t'i përgatis do t'i kursej. Dita e Zotit (krh. 3,1-2). Mund të përkthenim. "Kur veprojnë unë". Do të vijë dita kur Zoti do të veprojë, kur do të bëhet drejtësia. Do t'i kursej. Dita e Zotit do të jetë një ditë për t'u frikësuar (Sof 1,15-18), por të drejtët kanë sigurinë ngushëlluese që ai që do të çlirojë ditën e tyre do t'i shpëtojë (krh. Ps 91,7).

v. 18. Dhe do të shihni përsëri (ndryshimin) midis të drejtit dhe një të pabesi, midis atij që i shërben Zotit dhe atij që nuk i shërben atij "Historia ka dëshmuar me bollëk për faktin se" gjithçka që mbjell një njeri, gjithashtu do të korrë "(Gal 6,7); ajo do të vazhdonte ta bënte këtë. Vetëm sytë e verbër ose kokëfortësia e pafytyrë mund të shpjegojnë për tezën se Zoti nuk bën asnjë dallim midis të drejtit dhe të pabesit në ndarjen e bekimeve.

JUSTIFIKIMI I BESIMTARËVE TË VËRTETË NË DITËN E ZOTIT

v. 19. Sepse ja po vjen dita: po vjen, digjet si furrë. Zjarri si një simbol i gjykimit është i zakonshëm në Shkrimet e shenjta (për shembull, Sof 3,8) .; ky varg nënvizon mendimin se askush nga të pabesët nuk do t'i shpëtojë gjykimit. Përmendja e "kungujve" tregon që ato do të përpihen në një çast. Mt 13,40 u referohet shermendeve (çifutët e padrejtë) të cilët

mblidhen dhe digjen. Ai gjithashtu aludon në pemë (ose degë) të prera dhe hedhur në zjarr (krh. predikimin e Gjon Pagëzorit dhe shëmbëlltyrën e hardhisë).

v. 20. Por për ju që keni frikë nga emri im do të rritet dielli i drejtësisë dhe shërimi do të jetë nën krahët e tij. Ky është një parashikim i Mesisë – agimit mesianik. Dielli i drejtësisë mund të përkthehet si “fuqinë time shpëtuese”. “Do të ngrihet mbi ty si dielli dhe do të sjellë shërim si rrezet e diellit”: Fjala e përdorur për “rrezet” gjithashtu mund të nënkuptojë një kind. Kur njerëzit preknin kindet e shamisë së Jezusit, ata u shëruan.

v. 21. Do t’i shkëlqejnë njerëzit e këqij. E ardhmja është një gëzim i madh ndërsa mbizotëron drejtësia, të pabesët në Izrael janë shkatërruar plotësisht dhe të drejtët duke shijuar bekimet e pandërprera të Perëndisë së tyre të besëlidhjes.

III. **Përfundim.** 4,4-6.

A. **Nxitje për të mbajtur Ligjin e Moisiut.**

v. 22. Mos harroni ligjin e shërbëtorit tim Moisiut. Aktakuza e Malakisë kundër popullit të Izraelit ishte se ai u largua nga ligjet e Zotit (3,7). Sidoqoftë, ata akoma mund të shmangnin gjykimin e frikshëm të Ditës së Zotit nëse, të penduar dhe të khyer, ata respektonin ligjin me shkronjë dhe frymë.

B. **Premtimi i ardhjes së “Elijës”.** 4,5-6.

Perëndia do të dërgonte një profet, të quajtur “Elija”, i cili do të përgatitë tokën morale dhe shpirtërore për t’u përgatitur për ardhjen e Krishtit, për të larguar nevojën për gjykim të menjëhershëm.

v. 5. Elia Profeti. Mendimi paralel me atë të 3,1. Para ditës së Zotit, një i dërguar nga qielli do të përgatitur rrugën. Vetëm paralelizmi justifikon identifikimin e Elijës me Gjon Pagëzorin. (Mt 11,14; 17,13; Mk 9,11-13; Lk 1,17). Gjon Pagëzori nuk ishte Elija (i besimit të tij), por ishte me një frymë dhe fuqi të ngjashme

v. 24 Ai do t’i rikthejë zemrat e të parëve te djemtë e tyre dhe zemrat e bijve drejt etërve të tyre: me siguri do të thotë “t’i ktheni fëmijët në besimin e patriarkëve”. Kjo profeci u realizua: Elia erdhi dhe përgatiti një popull (krh. fushatat e tij të ungjillizmit, etj.) të cilat Zoti më vonë i kurseu kur

gjyqi erdhi në vend në 70 pas Krishtit. Jezusi erdhi në tempullin e tij. Por ishte vetëm një realizim i pjesshëm (shih Ap 11,1-14 për arritjen përfundimtare).